

跟我来!

Gēn wǒ lái!

1

Tekstikirja

名字 _____

班级 _____

Tämän materiaalin ovat työstäneet yhteistyössä:

Sixin Gao

Osmo Hupli

Wen-Chin Jäske

Pia Näsman-Hao

Kappaletekstien ääniraidat:

Xuanhao Chen 陈轩浩 ja Xiaolan: Lan Chen 陈岚 (kpl 1, 3, 5, 7, 9)

Nooa Gao ja Haitong Guan (kpl 2,4,6,8,10)

Lukutekstien ja pinyin- ja tooniharjoitusten ääniraidat: Sixin Gao ja Wen-Chin Jäske

Kuvitus: Marija Jurso; paitsi s. 4, s. 13, s. 16, s. 19, s. 25, s. 39, s.63, s.113, s. 119-122 myös Pia Näsman-Hao (s. 13, s. 63 ja s. 113 muokattu Wordcloudissa), ja s. 43 myös Sixin Gao; lisäksi materiaalissa on käytetty vapaasti käytettäviä kuvapankkikuvia seuraavilla sivuilla: s. 14, s. 46, s. 56, s. 64, s. 66-68, s. 70-71, s. 73, s. 78, s. 79-82, s. 84, s. 90, s. 92, s. 96, s. 104-105, s. 108, s. 110, s. 123, s. 127 Microsoft kuvapankki (kuvien muokkaus Pia Näsman-Hao); s. 39 PNGBAG; s. 41, s. 57, s. 62 ja s. 67, s. 70, s. 104 Pixaby; s. 79 图行天下免费照片, s. 31 ja 48 Wikimedia ja s. 64 Open clipart

Ulkoasu ja taitto (Word): Pia Näsman-Hao

ESIPUHE

Meilahden ala-aste Helsingissä oli ensimmäinen alakoulu, joka aloitti 1. luokalta alkavan varhennetun kiinan kielen opetuksen Suomessa vuonna 2008. Myöhemmin kiinan kieltä alettiin opettaa myös Tampereen ja Espoon alakouluissa.

Opetushallituksen rahoittama Aasian ja Afrikan kielten hanke kokosi vuonna 2020 näiden kaupunkien kiinan kielen opettajat yhteen kehittämään oppimateriaalia, joka soveltuu kiinan kielen opetukseen 1.–6. luokilla. Työryhmässä ovat olleet mukana itseni lisäksi Sixin Gao, Osmo Hupli ja Wen-Chin Jäske.

Meilahden ala-asteen lukuvuoden 2020–2021 5.–6. luokkien oppilaat, Jason Keski, Hanxi Li, Moona Lipasti, Victoria Lyytinen, Esa Mäittä, Max Suviola, Inka Vormala ja Haochen Zeng ovat ideoineet opettaja Qian Dingin johdolla tämän oppikirjan kappaletekstejä. Iso kiitos heillä tästä avusta.

跟我来 Gēn wǒ lái -oppimateriaali on tarkoitettu 3.-4. vuosiluokkien varhennetun kiinan kielen opiskelijoille. Materiaaliin kuuluu tekstikirja sanastoineen, harjoituskirja, tekstikirjan kappaletekstien ja sanastojen sekä kuunteluharjoitusten äänitteet, sähköiset Quizlet-sanastot sekä opettajan opas.

Helsingissä 22.11.2021 Pia Näsman-Hao

OPPILAALLE

Mahtavaa, että sinä olet alkanut opiskella kiinan kieltä. Osaat ehkä jo tervehtiä, kertoa nimesi, numerot, värejä ja joitain muita sanoja kiinaksi. Ehkä tunnistat joitain kirjoitusmerkkejä ja osaat kirjoittaakin jo muutaman kirjoitusmerkin. Voi olla myös, että sinusta tuntuu, että aiemmin oppimasi asiat ovat unohtuneet täysin.

Ei se mitään. Tämä oppikirja kertoo aiemmin oppimaasi ja opettaa sinulle lisää kiinaa. Sinun tehtävänäsi on olla avoin uuden oppimiselle. Ehkä joudut myös vähän ponnistelemaan oppimisen eteen. Kiinan opiskelun ei tarvitse olla kuitenkaan tylsää. Se voi olla hauskaa, mielenkiintoista ja palkitsevaa. Paras palkinto on tietenkin se, että tunnet oppivasi. Toivottavasti tämä oppimateriaali innostaa sinua ja auttaa sinua edistymään kiinan kielen opinnoissasi.

加油! Jiā yóu – Tsemppiä!

TERVETULOA OPISKELEMAAN KIINAA

Kieltä oppii parhaiten tekemällä ja käyttämällä kieltä. Tässä kirjassa on monipuolisesti erilaisia tapoja lähestyä kieltä. Eri tehtävätyypit on merkattu kuvakkein, jotka kertovat siitä, millä tavoin kieltä on tarkoitus harjoitella.

跟我来 Gēn wǒ lái..... Tule kanssani...

说 shuō - puhumaan

Tämä kuvake on merkinä puheharjoituksesta, joka toteutetaan usein parin kanssa. Puhetehtävissä on yleensä mallilauseita ja sanoja apuna.

听 tīng – kuuntelemaan

Tämä kuvake on merkinä siitä, että harjoittelet kieltä kuuntelemalla. Kuuntelet sanoja, vuoropuheluita sekä pinyin- ja tooniharjoituksia. Kuuntelemisen jälkeen usein myös luet tekstejä ääneen tai toistat sanoja perässä.

找 zhǎo – etsimään

Tämä kuvake on merkinä tehtävästä, jossa sinun tulee hakea tietoa. Etsimisen jälkeen usein myös puhut ja kirjoitat kiinaa.

想 xiǎng – ajattelemaan

Tämä kuvake on merkinä siitä, että sinun tulee pohtia jotain kysymystä. Pohtimisen voit tehdä myös omalla äidinkielelläsi.

唱 chàng - laulamaan

Tämä kuvake on merkinä siitä, että harjoittelet kieltä laulamalla. Kirjassa on mukana laulun sanoja.

表演 biǎoyǎn – esittämään

Tämä kuvake on merkinä siitä, että harjoittelet kieltä ryhmässä esittämällä itse sekä seuraamalla toisten esityksiä.

读 dú - lukemaan

Tämä kuvake on merkinä siitä, että harjoittelet kirjoitusmerkkitekstien lukemista. Kirjoitusmerkkitekstejä harjoitellaan ensin kuuntelemalla ja toistamalla teksti mallin avulla. Vähitellen opit tunnistaman lisää kirjoitusmerkkejä sekä lukemaan tekstejä myös itse.

Tekstikirjan sisällys

Kirjan henkilöt	5
1 你好! 欢迎! Hei! Tervetuloa!	8
2 我九岁了 Olen 9-vuotias	17
3 你有笔吗? Onko sinulla kynää?.....	27
4 在朋友那儿 Kaverin luona	35
5 我好饿 Minulla on kova nälkä	50
6 生日快乐 Hyvää syntymäpäivää.....	61
7 在农场 Maatilalla	74
8 我不舒服 En voi hyvin	85
9 过新年 Vietämme uutta vuotta.....	99
10 我的一天 Minun päiväni	115

1 Kirjan henkilöt

Kirjan päähenkilöt ovat suomalainen Nooa ja kiinalainen tyttö Xiaolan, jotka asuvat samassa kaupungissa Suomessa ja käyvät samaa luokkaa.

Nooan perhe on asunut Kiinassa, ja perheen lapset ovat oppineet siellä kiinaa. Nooa ja Xiaolan tykkäävät puhua kiinaa keskenään.

诺亚 Nuòyà
Nooa Lehto, 9-vuotias poika

妈妈 äiti: Anna Lehto 38 v.
爸爸 isä: Samu Lehto, 42 v.
哥哥 isovelji: Vili Lehto, 11 vuotta
妹妹 pikkusisko: Aino Lehto, 5 vuotta
腊肠犬 mäyräkoira: Niilo

2 说 Shuō Kirjan henkilöt tutuiksi

问 Wèn: Mikä hänen nimensä on? Kuka hän on?

他是谁?
Tā shì shéi?

她叫什么名字?
Tā jiào shénme míngzi?

Osoita parillesi kuvaa ja kysy häneltä kiinaksi Nooan ja Xiaolanin perheenjäsenten nimet.

Vastatkaa kysymyksiin kiinaksi. 答 Dá:

他/她叫……
Tā jiào ...

他/她是……
Tā shì...

Xiaolan on muuttanut äitinsä ja isosiskonsa kanssa Suomeen Pekingistä. Hänen isänsä ja isovanhempansa asuvat edelleen Kiinassa. Xiaolan on jo oppinut puhumaan jonkin verran suomea, mutta hän on iloinen siitä, että voi keskustella kiinaksi Nooan kanssa. Xiaolanin isovanhemmat käyvät usein Suomessa.

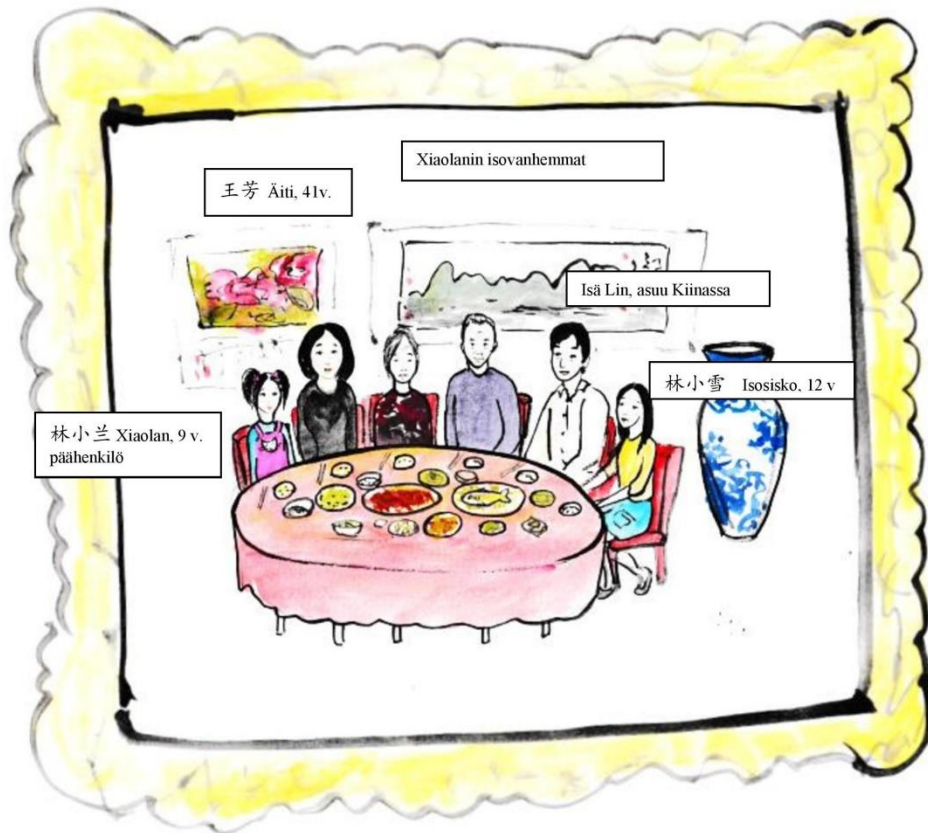
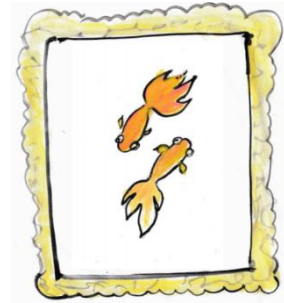
林小兰 Lin Xiaolan, kiinalainen 9-vuotias tyttö

妈妈 äiti: 王芳 Wang Fang, 41v.

爸爸 isä: 林大明 Lin Daming, 43 v. (Asuu Kiinassa.)

姐姐 isosisko: 林小雪 Lin Xiaoxue, 12 v.

两条金鱼 kaksi kultakalaa

3 唱 Chàng LAULETAAN

上课了 Shàng kè le

OPPITUNNIN ALOITUSLAULU

上课了，
快坐好。
小朋友说：
”老师好！”
老师点名，
我说”到！”

Shàng kè le,
kuài zuò hǎo.
Xiǎo péngyǒu shuō:
”Lǎoshī hǎo!”
Lǎoshī diǎn míng,
wǒ shuō ”Dào!”

上课	shàng kè	aloittaa oppitunti, olla oppitunnilla
快	kuài	nopea
坐	zuò	istua
说	shuō	sanoa
老师早	Lǎoshī zǎo!	Huomenta opettaja!
点名	diǎn míng	huutaa nimet (nimenhuuto)
到	dào	paikalla
没到	méi dào	ei ole paikalla
为什么?	Wèishénme?	Miksi?
怎么了?	Zěnmē le?	Mitä on tapahtunut?

他不在芬兰。	Tā bú zài Fēnlán.	Hän ei ole Suomessa.
她不舒服。	Tā bù shūfu.	Hän ei voi hyvin.
他病了。	Tā bìng le.	Hän on sairastunut.
下课!	Xià kè!	Lopetetaan oppitunti!

1 你好! 欢迎! Hei! Tervetuloa!

SISÄLLÖT JA TAVOITTEET

Tässä jaksossa Xiaolan ja Nooa tutustuvat toisiinsa ja Nooa toivottaa Xiaolanin tervetulleeksi Suomeen ja Nooan kotiin.

Tässä jaksossa...

- harjoittelen tervehtimään ja esittäytymään kiinaksi.
- opin kohteliaisuuksia kiinaksi.
- opettelen lukemaan ja kirjoittamaan pinyinillä sanoja ja lauseita.
- opettelen erottamaan tooneja sanoista.
- opettelen lisää kirjoitusmerkkejä.
- tutustun kirjoitusmerkkien alkuperään.
- vertailen eri kieliä toisiinsa.

Tutustun kiinalaisesta kulttuurista seuraaviin sisältöihin:

- Tutustun kiinalaisiin nimiin.
- Tutustun mitä merkityksiä valtioiden nimistä Kiina ja Suomi löytyy.

想 Xiǎng Mitä muistat ennestään?

Onko sinulla jo kiinalainen nimi? Mitä se tarkoittaa? Mitä tiedät kiinalaisista nimistä?

Mitä erilaisia tervehdyksiä ja kohteliaisuuksia olet oppinut aiemmin?

Tiedätkö, kuinka Suomi ja Kiina sanotaan kiinaksi?

Muistatko, mitä toonit ovat, ja kuinka monta niitä on?

Tunnistatko jo joitakin alla olevista kirjoitusmerkeistä?

你 好 雪 雨 中
人 小 兰 王

1 生词 SANAT

Mitkä sanat ovat sinulle ennestään tuttuja?

听 Tīng (sanat_kpl1)

你好!
你
叫
什么
名字
欢迎
来
芬兰
我
家
我家
谢谢
不客气

Nǐ hǎo!
nǐ
jiào
shénme
míngzi
huānyíng
lái
Fēnlán
wǒ
jiā
wǒ jiā
xièxie
bú kèqì

Hei!
sinä
olla nimeltään
mikä
nimi
tervetuloa
tulla
Suomi
minä
koti, perhe
minun kotini, minun perheeni
kiitos
ei kestä

你好!
Nǐ hǎo!

欢迎!
Huānyíng!

谢谢!
Xièxie!

2 说 Shuō Tervehtiminen

1. Muistatko muita tapoja tervehtiä kuin ”你好” ”Nǐ hǎo”?
Kuinka kaverit tervehtivät toisiaan Kiinassa?

嗨! Hāi!

Hello!

2. Tervehdi luokkatoveriasi eri tavoilla kiinaksi ja harjoittele sanomaan hänen nimensä kiinaksi tervehtimisen yhteydessä.

哟, 小明呀! Yō, Xiǎomíng ya!

3 对话 KESKUSTELU

 听 Tīng (teksti_kp11)

诺亚: 你好!
小兰: 你好!
诺亚: 你叫什么名字?
小兰: 我叫小兰。你叫什么名字?
诺亚: 我叫诺亚。欢迎你来芬兰! 欢迎你来我家!
小兰: 谢谢!
诺亚: 不客气!

Nuòyà: Nǐ hǎo!

Xiǎolán: Nǐ hǎo!

Nuòyà: Nǐ jiào shénme míngzi?

Xiǎolán: Wǒ jiào Xiǎolán. Nǐ jiào shénme míngzi?

Nuòyà: Wǒ jiào Nuòyà. Huānyíng nǐ lái Fēnlán!

Huānyíng nǐ lái wǒ jiā.

Xiǎolán: Xièxie!

找 Zhǎo

1. Etsi lauseet tekstistä, sano kiinaksi ääneen ja kirjoita pinyinillä vihkoon.

- 一 Tervetuloa Suomeen!
- 二 Tervetuloa kotiini!

4 文化 KULTTUURI

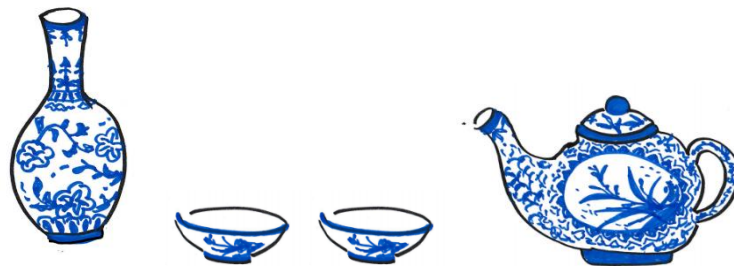
Suomi on ”Tuoksuva orkidea” 芬兰

Suomen suomenkielisen nimen uskotaan alun perin tarkoittaneen joko suomaata tai suomua. Kiinalaiset ovat kuitenkin nimenneet Suomen runollisesti ”Tuoksuvaksi orkideaksi”, 芬兰 Fēnlán. Miksi ihmeessä? Oletko nähnyt orkideoita? Kasvaako niitä Suomessa? Tiedätkö, kuinka Suomi sanotaan englanniksi, ruotsiksi tai muiksi kieliksi?

Kiina on ”Keskustan valtakunta” 中国

Kiina on englanniksi China, ruotsiksi Kina, saksaksi China ja ranskaksi Chine. Kiinaksi Kiina on 中国 ”Zhōngguó”, joka tarkoittaa keskustan valtakuntaa. Englanninkielinen sana china tarkoittaa Kiinan lisäksi myös posliinia. Posliini keksittiin Kiinassa yli tuhat vuotta sitten. Sitä tuotiin 1300-luvulta alkaen Eurooppaan Silkkitietä* pitkin. Oletko sinä nähnyt kiinalaista posliinia jossain? Missä? Entä keksitkö selityksen sille miksi kiinalaiset itse ovat alkaneet kutsua omaa maataan ”Keskustan valtakunnaksi?”

* Katsokaa luokassa kartalta missä Silkkitie kulki.

5 读 LUETAAN JA KUUNNELLAAN

听 Tīng (luetaan_kpl1)

中国	Zhōngguó	Kiina
中国人	Zhōngguó rén	kiinalainen
芬兰人	Fēnlán rén	suomalainen
哪国人?	Nǎ guó rén?	Minkä maalainen?
是	shì	olla

你
是中国人
哪国人
芬兰人

小兰是中国人。 Xiǎolán shì Zhōngguó rén.

诺亚是芬兰人。 Nuòyà shì Fēnlán rén.

你是哪国人? Nǐ shì nǎ guó rén?

6 唱 Chàng LAULETAAN

你叫什么名字?

Nǐ jiào shénme míngzi?

你叫什么名字?
我的朋友

Nǐ jiào shénme míngzi?
Wǒ de péngyǒu

你叫什么名字?
你是谁?

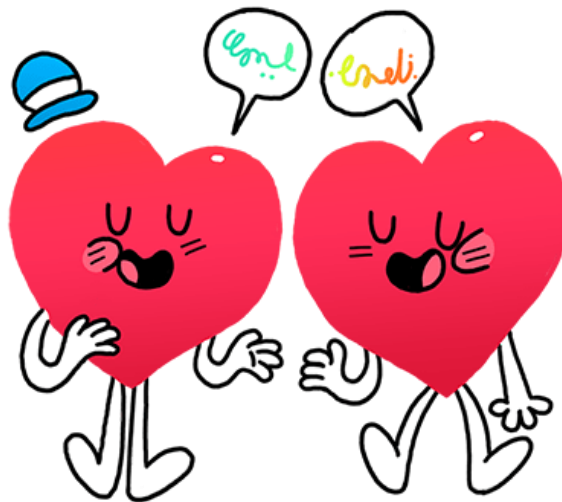
Nǐ jiào shénme míngzi?
Nǐ shì shéi?

我叫.....

Wǒ jiào...

朋友 péngyǒu = ystävä

谁 shéi? = kuka?

7 拼音和声调 PINYIN JA TOONIT

 听 Tīng (pinyin_kp11)

1. Kuuntele ja toista perässä.

ā á ǎ à

b p m f

	ā	á	ǎ	à
b	bā	bá	bǎ	bà
p	pā	pá	pǎ	pà
m	mā	má	mǎ	mà
f	fā	fá	fǎ	fà

拼音练习

八	bā	kahdeksan		爸爸	bàba	isä	
爬	pá	kiivetä		怕	pà	pelätä	
妈妈	māma	äiti		马	mǎ	hevonen	
头发	tóufa	hiukset		法国	Fǎguó	Ranska	

8 Toonien merkintäsäännöt

1. Tooni merkitään aina sanaan vokaalin (a, e, i, u...) päälle.

Esimerkiksi:

马 mǎ 灯 dēng

2. Kun kaksi vokaalia on peräkkäin, tooni merkitään sen vokaalin päälle, joka on ensimmäisenä tässä luettelossa*:

a o e i u ü

Esimerkiksi:

买 mǎi 桌 zhuō 猴 hóu 谢 xiè

Toonimerkki on aina a:n päällä, jos se esiintyy sanassa, koska se on listassa ensimmäisenä vokaalina. O on ennen u:ta, joten toonimerkki tulee o:n päälle jne.

*Huomaa poikkeus!

Kun i- ja u-kirjaimet ovat yhtä aikaa samassa tavussa, tooni merkitään sanan jälkimmäisen vokaalin päälle.

Esimerkiksi:

最 zuì 牛 niú

2 我九岁了 Olen 9-vuotias

Tässä jaksossa Xiaolan ja Nooa kertovat oman ikänsä ja missä kuussa he ovat syntyneet.

SISÄLLÖT JA TAVOITTEET

Tässä jaksossa...

- harjoittelen sanomaan ja kirjoittamaan numerot 1-10. Opin myös isompia numeroita.
- opettelen kysymään ikää ja kertomaan oman ikäni kiinaksi.
- opettelen toivottamaan hyvää syntymäpäivää kiinaksi.
- opin sanomaan kuukaudet kiinaksi.
- harjoittelen lukemaan ja kirjoittamaan pinyinillä sanoja ja lauseita.
- harjoittelen erottamaan tooneja sanoista.
- opettelen tunnistamaan ja kirjoittamaan lisää kirjoitusmerkkejä.
- tutustun kirjoitusmerkkien alkuperään.

Opin kiinalaisesta kulttuurista seuraavia sisältöjä:

- kuujuhla ja siihen liittyvät tarinat

想 Xiǎng Mitä muistat ennestään?

Osaatko jo laskea kiinaksi kymmeneen?

Osaatko kirjoittaa numerot kiinalaisin kirjoitusmerkein?

Oletko kuullut kiinalaisesta kuujuhlasta? Mitä tiedät siitä?

Tunnistatko joitakin alla olevista kirjoitusmerkeistä?

日 月 一 二 三 四
五 六 七 八 九 十

1 生词 SANAT

你几岁了?

几

岁

九

你呢?

也

一月

生日

九月

真的吗?

太棒了!

Nǐ jǐ suì le?

jǐ

suì

jiǔ

Nǐ ne?

yě

yī yuè

shēng rì

jiǔ yuè

Zhēn de ma?

Tài bàng le!

*Harjoittele ainakin
tummennetut sanat.*

Minkä ikäinen olet?

montako

"vuotta" (ikä)

yhdeksän

Entä sinä?

myös

tammikuu

syntymäpäivä

syyskuu

Todellako?

Mahtavaa!

2 对话 KESKUSTELU

听 Tīng (teksti_kpl2)

诺亚: 小兰, 你几岁了?

小兰: 我九岁了。你呢?

诺亚: 我也九岁了。我一月生日。

小兰: 我九月生日。

诺亚: 我妈妈也九月生日!

小兰: 真的吗? 太棒了!

Nuòyà: Xiǎolán, nǐ jǐ suì le?

Xiǎolán: Wǒ jiǔ suì le. Nǐ ne?

Nuòyà: Wǒ yě jiǔ suì le. Wǒ yī yuè shēng rì.

Xiǎolán: Wǒ jiǔ yuè shēng rì.

Nuòyà: Wǒ māma yě jiǔ yuè shēng rì!

Xiǎolán: Zhēn de ma? Tài bàng le!

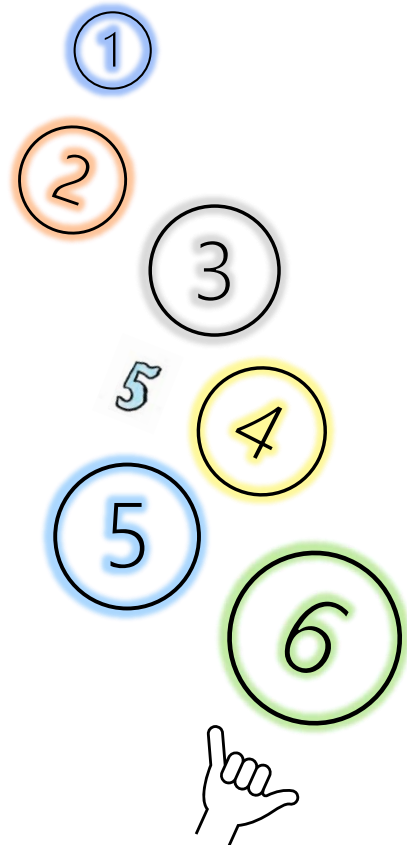

1. Etsi lauseet tekstistä, sano ääneen ja kirjoita vihkoon.

- 一 Minä myös olen yhdeksän vuotta.
- 二 Syntymäpäiväni ovat syyskuussa.
- 三 Myös minun äitini syntymäpäivät ovat syyskuussa.

NUMEROT

一	(yī)	yksi
二	(èr)	kaksi
三	(sān)	kolme
四	(sì)	neljä
五	(wǔ)	viisi
六	(liù)	kuusi
七	(qī)	seitsemän
八	(bā)	kahdeksan
九	(jiǔ)	yhdeksän
十	(shí)	kymmenen
十一	(shíyī)	yksitoista
十二	(shíèr)	kaksitoista
二十	(èrshí)	kaksikymmentä
二十九	(èrshíjiǔ)	kaksikymmentäyhdeksän
三十	(sānshí)	kolmekymmentä
三十一	(sānshíyī)	kolmekymmentäyksi

KUUKAUDET

一月	(yī yuè)	tammikuu
二月	(èr yuè)	helmikuu
三月	(sān yuè)	maaliskuu
四月	(sì yuè)	huhtikuu
五月	(wǔ yuè)	toukokuu
六月	(liù yuè)	kesäkuu
七月	(qī yuè)	heinäkuu
八月	(bā yuè)	elokuu
九月	(jiǔ yuè)	syyskuu
十月	(shí yuè)	lokakuu
十一月	(shíyī yuè)	marraskuu
十二月	(shí'èr yuè)	joulukuu

3 唱 Chàng LAULETAAN

”PALJON ONNEA VAAN”

祝	zhù	toivottaa
你	nǐ	sinä
生日	shēngrì	syntymäpäivä
快乐	kuàile	onnellinen

祝你生日快乐！ Zhù nǐ shēngrì kuàilè!
祝你生日快乐！ Zhù nǐ shēngrì kuàilè!
祝你生日快乐！ Zhù nǐ shēngrì kuàilè!
祝你生日快乐！ Zhù nǐ shēngrì kuàilè!

(Sävel: "Paljon onnea vaan")

4 文化 KULTTUURI

后羿射日 Houyi ampui alas yhdeksän aurinkoa

Itäisellä merellä kasvoi puu, jonka oksilla asusti kymmenen taivaallisen Jadekeisarin poikaa. Ne olivat aurinkoja, jotka vuorottelivat yksi kerrallaan taivaalla antaen valoa ja lämpöä kasveille, eläimille ja ihmisille.

Eräänä päivänä aurinkopojat kinastelivat siitä, kuka heistä on kaikkein paras aurinko. Riidan päätteeksi he kiipesivät kaikki yhtä aikaa taivaalle näyttämään valovoimaansa. Kymmenen auringon paahtaessa taivaalla elämä maapallolla kävi sietämättömäksi.

Jadekeisari ei onnistunut saamaan poikiaan kuriin ja astumaan alas taivaalta. Lopulta keisari kutsui jumalallisen jousiampujamestari Hou Yin apuun. Hou Yi yritti suostutella aurinkopoikia taivaalta alas, mutta auringot vain ilkkuivat pilkallisesti hänelle. Kun Hou Yi lopulta uhkasi ampua auringot taivaalta, ne vain nauroivat ja sanoivat: ”Et sinä meille mitään mahda, me olemme Jadekeisarin poikia.”

Hou Yi pelkäsi Jadekeisarin rangaistusta, jos hän vahingoittaisi aurinkopoikia. Koska aurinkopojat eivät totelleet hänen maanittelujaan, Hou Yille ei jäänyt kuitenkaan muuta mahdollisuutta, kuin ampua auringot alas. Muuten kaikki elämä maan päällä olisi kärventynyt kuumuudesta.

Joka kerta kun Hou Yi ampui yhden auringon alas, lämpötila maapallolla muuttui vähän siedettävämmäksi. Lopulta taivaalla oli jäljellä enää yksi aurinko, jonka Hou Yi jätti yksin lämmittämään ja valaisemaan maapalloa.

Jadekeisari suuttui siitä, että Hou Yi oli ampunut hänen yhdeksän poikaansa alas taivaalta. Rangaistukseksi Hou Yi menetti jumalallisen asemansa taivaassa. Jadekeisari määräsi hänet maapallolle elämään tavallista elämää vaimonsa Chang'en kanssa. Hou Yistä tuli kuitenkin urotekojensa vuoksi ihmisten parissa niin rakastettu sankari, että hänet kruunattiin kuninkaaksi.

嫦娥奔月 Chang'e lentää kuuhun

Hou Yi sai palkinnoksi uroteostaan jumalilta kuolemattomuuden pillerin. Häntä kuitenkin varoitettiin, että jos hän nauttisi rohdon yksin, hän joutuisi ikuisiksi ajoiksi eroon vaimostaan Chang'esta. Heidän oli määrä jakaa pilleri syksyisenä täydenkuun iltana, jolloin he voisivat yhdessä muuttua kuolemattomiksi.

Tarinan jatkosta on ainakin kaksi erilaista versiota. Yhden tarinan mukaan Chang'e söi pillerin hätäpäissään, koska eräs kyläläinen tunkeutui heidän kotiinsa uhaten varastaa sen. Chang'e söi mieluummin pillerin itse kuin luovutti sen varkaalle.

Toisen version mukaan Chang'e oli kovin yksinäinen Hou Yin hoitaessa kiireisenä valtion asioita. Eräänä iltana Hou Yi ei taaskaan tullut sovittuna aikana kotiin, ja Chang'e joi rohdon suutuspäissään.

Mitä Chang'elle sitten tapahtui hänen syötyään pillerin? Hänen ruumiinsa alkoi leijua kohti taivasta ja hän lensi kuuhun. Näin hän joutui ikuisiksi ajoiksi eroon miehestään. Chang'esta tuli kuun jumalatar, jota Hou Yi jäi ikävöimään.

月饼 Kuukakut

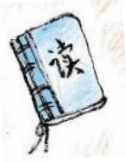
Kuujuhlan viettämisen tapoihin kuuluu makeitten kuukakkujen 月饼 ”yuèbǐng” nauttiminen. Kuukakkujen sisään leivotaan monesti kokonainen munankeltuainen ja täyteenä on erilaisia pähkinöistä ja pavuista tehtyjä makeita tahnoja.

想 Xiǎng

1. **Keksitkö selityksen sille miksi kuukakkuihin leivotaan kokonainen munankeltuainen?**
2. **Miksi Jadekeisari rankaisi Houyitä?**
3. **Miksi ihmiset pitivät Houyitä sankarina?**
4. **Tekikö Chang'e oikein syödessään kuolemattomuuden pillerin?**

5 读和听 LUETAAN JA KUUNNELLAAN

听 Tīng (luetaan_kpl2)

生词 SANAT

Nooa 的	Nooa de	Nooan
爸爸	bàba	isä
妈妈	māma	äiti
哥哥	gēge	isovelj
弟弟	dìdi	pikkuveli
姐姐	jiějie	isosisko
妹妹	mèimei	pikkusisko
狗	gǒu	koira
他	tā	hän, pojista
她	tā	hän, tytöistä
它	tā	se

Nooa 的妈妈叫 Anna，她三十八岁。
 Nooa 的爸爸叫 Samu，他四十二岁。
 Nooa 的哥哥叫 Vili，他十一岁。
 Nooa 的妹妹叫 Aino，她五岁。
 Nooa 的狗叫 Niilo，它六岁。

小兰的妈妈叫王芳，她四十一岁。
 小兰的姐姐叫小雪，她十二岁。

Kuuntele/ lue kysymykset ja vastaa niihin tekstin perusteella.

1. Nooa 的妈妈叫什么？她多少岁？

Nuòyà de māmā jiào shénme? Tā duōshao suì?

2. Nooa 的爸爸叫什么？他多少岁？

Nuòyà de bàba jiào shénme? Tā duōshao suì?

3. Nooa 的哥哥叫什么？他几岁？

Nuòyà de gēge jiào shénme? Tā jǐ suì?

4. Nooa 的妹妹叫什么？她几岁？

Nuòyà de mèimei jiào shénme? Tā jǐ suì?

5. Nooa 的狗叫什么？它几岁？

Nuòyà de gǒu jiào shénme? Tā jǐ suì?

6. 小兰的妈妈叫什么？她多少岁？

Xiǎolán de māmā jiào shénme? Tā duōshao suì?

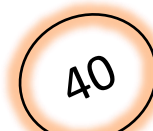
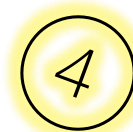
7. 小兰的姐姐叫什么？她多少岁？

Xiǎolán de jiějie jiào shénme? Tā duōshao suì?

6 绕口令 Ràokǒulìng – loru

四是四，十是十，
十四是十四，四十是四十。
**Sì shì sì, shí shì shí,
shísì shì shísì, sìshí shì sìshí.**

7 拼音和声调 PINYIN JA TOONIT

 听 Tīng (pinyin_kpl2)

1. Kuuntele ja toista perässä.

d t n l

	ā	á	ǎ	à
d	dā	dá	dǎ	dà
t	tā	tá	tǎ	tà
n	nā	ná	nǎ	nà
l	lā	lá	lǎ	là

拼音练习

打	dǎ	lyödä		大	dà	iso	
他	tā	hän		塔	tǎ	torni	
拿	ná	ottaa		那	nà	tuo	
拉	lā	vetää		辣	là	tulinen	

3 你有笔吗? Onko sinulla kynää?

Tässä jaksossa Xiaolan on unohtanut penaalin kotiin ja hän pyytää Nooalta lainaksi kynää.

SISÄLLÖT JA TAVOITTEET

Tässä jaksossa...

- kertaan ja opettelen lisää koulutarvikkeita.
- opettelen kysymään ”Mikä tämä on?” ja vastaamaan tähän kysymykseen.
- opettelen sanomaan mitä minulla on tai ei ole.
- opettelen lainaamaan tavaroita kiinaksi.
- harjoittelen tunnistamaan tooneja sanoista.
- harjoittelen kirjoittamaan sanoja ja lauseita pinyinillä.
- opettelen lisää kirjoitusmerkkejä ja tutustun niiden alkuperään.

Tutustun kiinalaisesta kulttuurista seuraaviin sisältöihin:

- ensimmäiset kirjoitusmerkit
- paperi, muste ja sivellin sekä kalligrafia

想 Xiǎng Mitä muistat ennestään?

Osaatko sanoa jo joitain koulutarvikkeita kiinaksi? Mitä?

Osaatko sanoa kiinaksi ”Minulla on...” tai ”Minulla ei ole...”?

Tunnistatko jonkun alla olevista kirjoitusmerkeistä?

目 看 毛 笔 包 本 子

1 生词 SANAT

 听 Tīng (sanat_kpl3_)

Mikä sanoista on mielestäsi hassuimman kuuloinen?

有 yǒu
笔 bǐ
吗 ma
可以 kěyǐ
借 jiè
你的 nǐ de
当然可以 dāngrán kěyǐ
看看 kànkàn
书包里 shūbāo li
里 lǐ
东西 dōngxi
太多了 tài duō le
乱 luàn
这 zhè
是 shì
课本 kèběn
本子 běnzi
笔袋 bǐdài
毛笔 máobǐ
书 shū
铅笔刀 qiānbǐdāo
纸 zhǐ
还有 hái yǒu
宝可梦卡 Bǎokěmèngkǎ
哇! Wā!
哈! Hā!
找到了! Zhǎo dào le!
要 yào
铅笔 qiānbǐ
还是 hái shì
彩笔 cǎibǐ

jollakin on jotain
kynä
kysymyssana lauseen lopussa (-ko -kö)
voida
lainata
sinun
Tässä: "Tietenkin voit!"
katsoa, vilkaista
reppussa, koululaukussa
sisällä
tavara
liian paljon
sotkuinen, sekainen
tämä
olla
oppikirja
vihko
penaali
sivellin
kirja
teroitin
paperi
lisäksi on
Pokemon-kortti
Vau!
Haa!
Löytyi!
haluta
lyijykynä
vai
värikynä

2 对话 KESKUSTELU

 听 Tīng (teksti_kpl3)

小兰: 诺亚, 你有笔吗?

诺亚: 有。

小兰: 我可以借你的笔吗?

诺亚: 当然可以。我看看.....

(诺亚开始从书包里找笔袋。 / Nooa alkaa etsiä repusta penaaia.)

诺亚: 我的书包里东西太多了!

(诺亚把书包里的东西全部倒在地上。 / Nooa kaataa kaikki tavarat repusta lattialle.)

小兰: 你的书包太乱了!

诺亚: 这是课本, 本子, 毛笔, 书, 纸, 还有宝可梦卡.....

小兰: 哇! 你有宝可梦卡!

诺亚: 哈! 找到了, 笔袋! 你要铅笔还是彩笔?

小兰: 我要铅笔, 谢谢!

Xiǎolán: Nuòyà, nǐ yǒu bǐ ma?

Nuòyà: Yǒu.

Xiǎolán: Wǒ kěyǐ jiè nǐ de bǐ ma?

Nuòyà: Dāngrán kěyǐ. Wǒ kànkān.....

(Nuòyà kāishǐ cóng shūbāo li zhǎo bǐdài. / Nooa alkaa penkoa repusta penaalia.)

Wǒ de shūbāo li dōngxī tài duō le!

(Nuòyà bǎ shūbāo li de dōngxī quánbù dào zài dìshàng. / Nooa kaataa kaikki tavarat repusta lattialle.)

Xiǎolán: Nǐ de shūbāo tài luàn le!

Nuòyà: Zhè shì kèběn, běnzi, máobǐ, shū, zhǐ, hái yǒu Bǎokēmèngkǎ.

Xiǎolán: Wa! Nǐ yǒu Bǎokēmèngkǎ!

Nuòyà: Ha! Zhǎodào le, bǐdài! Nǐ yào qiānbǐ háishì cǎibǐ?

Xiǎolán: Wǒ yào qiānbǐ, xièxie!

1. Etsi lauseet tekstistä, sano ääneen ja kirjoita vihkoon.

找 Zhǎo

- 一 Onko sinulla kynää?
- 二 Voinko lainata kynääsi?
- 三 Tietenkin voit.
- 四 Repussani on liikaa tavaroita.
- 五 Reppusi on liian sotkuinen.
- 六 Haluatko lyijykynän vai värikynän?

3 文化 KULTTUURI

Kiinalainen kirjoitus

Kiinalainen kirjoitus on kehittynyt kuvakirjoituksesta kirjoitusmerkeiksi. Ennen paperin keksimistä kirjoitusmerkkejä kaiverrettiin luihin, kiveen, pronssiesineisiin ja bambusuikaleisiin.

Ensimmäisiä kuvakirjoitusmerkkejä kaiverrettiin yli 3000 vuotta sitten kilpikonnaan kilpiluihin. Kilpikonnaan kuoriin kirjoitettiin erilaisia kysymyksiä, jotka askarruttivat ihmisiä. Luita kuumennettiin tulella ja ennustajat pyrkivät hakemaan vastausta kysymyksiin kuoriluuhun syntyvistä halkeamista.

Luihin saatettiin kaivertaa esimerkiksi tällaisia kysymyksiä: ”Paraneeko kuninkaan hammassärky?” tai ”Sataako tänä kesänä sopivasti?”

Näin kirjoitettiin silmä kilpikonnaan kuoriluuhun.

Näin kirjoitetaan silmä tänä päivänä.

Näin kirjoitettiin tiikeri kilpikonnaan kuoriluihin.

Näin tiikeri kirjoitetaan tänä päivänä.

1. Tunnistatko mitä eläimiä* alla on kirjoitettuna? Arvaa ensin itse ja katso lopuksi vastaukset seuraavalta sivulta.

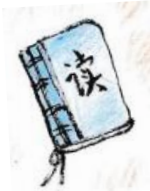
Paperin keksiminen ja sivellinkirjoitus

Paperi keksittiin Kiinassa noin 2000 vuotta sitten. Tämän jälkeen kirjoittamiseen alettiin käyttää mustetta ja sivellintä. Siveltimissä on bambusta tehty varsiosa ja karvaosa, jolla mustetta sivellään paperille. Siveltimien karvaosassa on käytetty muun muassa jäniksen ja ketun karvoja sekä hevosen jouhia.

Sivellin on kiinaksi 毛笔 “máobǐ” (毛=karva ja 笔=kynä). Kynän yläosan “hipsukat” tarkoittavat bambua. Siveltimien varret ovatkin usein olleet bambusta valmistettuja.

*Vastaukset: 1. hevonen 2. tiikeri 3. sika 4. koira 5. rotta 6. elefantti 7. petoeläin, 8. kilpikonna

4 读和听 LUETAAN JA KUUNNELLAAN

Tīng (luetaan_kpl3)

1. Harjoittele lukemaan kirjoitusmerkein kirjoitetut sanat. Peitä pinyin ja suomennos ja lue sanat ääneen.

笔袋	bǐdài	penaali	橡皮	xiàngpí	kumi
铅笔	qiānbǐ	lyijykynä	铅笔刀	qiānbǐdāo	teroitin
彩笔	cǎibǐ	värikynä	和	hé	ja

Nooa 的笔袋里 有 铅笔，彩笔，橡皮 和 铅笔刀。

5 说 Shuō Onko sinulla?

问 Wèn: Salaiset sanat

1. Valitse yksi tavara tai koulutarvike. Kirjoita oma salainen sanasi vihkoon niin ettei parisi näe sitä. Parisi tehtävänä on selvittää, salainen sanasi ”Onko sinulla” -kysymyksen.
2. Vaihda mallikysymysten 1. tai 2. alleviivatun sanan tilalle muita sanoja kuten: kumi, värikynä, vihko, Pokemon-kortti... Huomaa, että voit kysyä kahdella eri tavalla kysymyksen. Molemmat mallikysymykset tarkoittavat samaa: ”Onko sinulla kynää?”

1. 你有笔吗?
Nǐ yǒu bǐ ma?

有。
Yǒu.

2. 你有没有笔?
Nǐ yǒu méi yǒu bǐ?

没有。
Méi yǒu.

6 说 Shuō Lainaaminen

问 Wèn: ”Voinko lainata kynäsi?”

我可以借你的笔吗?
Wǒ kěyǐ jiè nǐ de bǐ ma?

当然可以。
Dāngrán kěyǐ.

1. Vaihda kynän tilalle muita koulutarvikkeita, joita haluat lainata.

7 拼音和声调 PINYIN JA TOONIT

听 Tīng (pinyin_kpl3)

ē é ě è

借 jiè lainata 	姐姐 jiějie isosisko
谢谢 xièxie kiitos	写 xiě kirjoittaa
月 yuè kuu 	音乐 yīnyuè musiikki
爷爷 yéye isoisä	也 yě myös
学 xué opiskella 	雪 xuě lumi

ē é ě è

喝 hē juoda 	盒 hé laatikko
鹅 é hanhi 	射 shè ampua
色 sè väri	饿 è nälkä
蛇 shé käärme 	课本 kèběn oppikirja
可乐 kělè kokis 	个 gè kappale
哥哥 gēge isoveli	

4 在朋友那儿 Kaverin luona

Tässä jaksossa Xiaolan menee Nooan luokse kylään ja he pohtivat mitä tekisivät yhdessä.

SISÄLLÖT JA TAVOITTEET

Tässä jaksossa harjoittelen...

- kotiin liittyvää ja arkipäivän elämään ja tarpeisiin liittyvää kieltä.
- lisää kohteliasta kieltä.
- kysymään “missä jokin on?”
- kertomaan missä asiat sijaitsevat.
- kertomaan mitä haluan tehdä.
- lukemaan ja kirjoittamaan lyhyitä tekstejä pinyinillä.
- tunnistamaan tooneja ja eri äänteitä.
- tunnistamaan ja kirjoittamaan lisää kirjoitusmerkkejä.

Tutustun seuraaviin sisältöihin kiinalaisesta kulttuurista:

- kohtelias kieli: ”ole hyvä ja...”
- kiinalaiset ovijumalat

想 Xiǎng Mitä muistat ennestään?

Osaatko jo kysyä opettajalta kiinaksi lupaa käydä vessassa?

Luettele kiinaksi niin monta koulutarviketta tai tavaraa kuin muistat.

Mikä koti on kiinaksi?

Tunnistatko joitakin näistä kirjoitusmerkeistä tai osia niistä?

上 下 里 是 有 在
乐 高 洗 手 间 门

1 生词 SANASTO 1

听 Tīng (sanat_kpl4_1)

叮咚	dīng dōng	dingdong (ovikellon soittoääni)
门开了	mén kāi le	ovi avautui
请进	qǐng jìn	Ole hyvä ja astu sisään!
要	yào	täytyä
要不要	yào bú yào?	täytyykö?
脱	tuō	riisua, ottaa pois
鞋	xié	kenkä
脱下来吧!	Tuō xià lái ba!	Ota(pa) vaan pois!
然后	ránhòu	sitten, sen jälkeen
洗手	xǐ shǒu	pestä kädet
洗手间	xǐshǒujiān	kylpyhuone, WC
在哪儿?	zài nǎr?	missä?
那儿	nàr	tuolla

Mikä sanoista on mielestäsi hyödyllisin?

2 对话 KESKUSTELU 1

听 Tīng (teksti_osa1_kpl4_)

(叮咚, 叮咚! 门开了。)

诺亚: 欢迎! 请进!
 小兰: 要不要脱鞋?
 诺亚: 脱下来吧, 然后洗手。
 小兰: 洗手间在哪儿?
 诺亚: 在那儿。

欢迎!
Huānyíng!

请进!
Qǐng jìn!

(Dīng dōng, dīng dōng! Mén kāi le.)

Nuòyà: Huānyíng! Qǐng jìn!

Xiǎolán: Yào bú yào tuō xié?

Nuòyà: Tuō xià lái ba, ránhòu xǐ shǒu.

Xiǎolán: Xǐshǒujiān zài nǎr?

Nuòyà: Zài nǎr.

1. Etsi lauseet tekstistä, sano kiinaksi ääneen ja kirjoita vihkoon.

- 一 Ovi avautui.
- 二 Tervetuloa!
- 三 Ole hyvä ja astu sisään!
- 四 Täytyykö ottaa kengät pois?

3 Ole hyvä 请 qǐng

请 “qǐng” sanan avulla pyydetään tai kehoitetaan kohteliaasti erilaisia asioita. Ehkä oletkin jo huomannut, kuinka opettaja käyttää tätä sanaa mm. pyytäessä oppilaita nousemaan ylös, istuutumaan tai olemaan hiljaa.

1. Harjoittele parin kanssa (tai ryhmässä) erilaisia kehoituksia niin, että pyydätte vuoron perään toista tekemään jotain. Tehkää tai esittäkää kehotuksen mukaan eri asioita.

请...Ole hyvä ja...

请坐。

Qǐng zuò.

Ole hyvä ja istu.

请起立。

Qǐng qǐlì.

...nouse ylös seisomaan.

请安静!

Qǐng ānjìng!

...rauhoi!

请举手。

Qǐng jǔ shǒu.

...viittaa.

请看。

Qǐng kàn.

...katso (tai lue).

请听。

Qǐng tīng.

...kuuntele.

请开门。

Qǐng kāi mén.

...avaa ovi.

请问。

Qǐng wèn.

...saisinko kysyä?

4 唱 Chàng LAULETAAN

我的朋友在哪里？

Wǒ de péngyǒu zài nǎlǐ?

Missä ystäväni on?

朋友	péngyǒu	ystävä
在哪里	zài nǎlǐ?	missä?
在这里	zài zhèlǐ	tässä

一二三四五六七，
我的朋友在哪里？
在这里，在这里，
我的朋友在这里。

Yī' èr sān sì wǔ liù qī,
wǒ de péngyǒu zài nǎlǐ?
Zài zhèlǐ, zài zhèlǐ,
wǒ de péngyǒu zài zhèlǐ.

1. Ystäväsi voi myös olla muualla kuin täällä. Laula laulua vaihtaen alleviivatun paikan tilalle muita paikkoja.

在那里	zài nǎlǐ	tuolla
在芬兰	zài Fēnlán	Suomessa
在中国	zài Zhōngguó	Kiinassa
在瑞典	zài Ruìdiǎn	Ruotsissa
在日本	zài Riběn	Japanissa
在学校	zài xuéxiào	koulussa
在我家	zài wǒ jiā	kotonani

5 表演 Biǎoyǎn Kohtelias kieli

1. Harjoittele parin kanssa tilanne, jossa kiinalainen ystävä tulee toisen kotiin käymään. Voitte käyttää kirjan tekstiä apunanne ja keksiä vuoropuhelunne myös itse keksimiänne repliikkejä. Esittäkää vuoropuhelunne.

6 说 Shuō Kysy ja vastaa: "Zài nǎr?" (Missä?)

1. Vaihda alleviivatun sanan tilalle eri asioita tai henkilöitä (mm. edellisessä kappaleessa opeteltuja koulutarvikkeita) ja kysy pariltasi mallin mukaan kysymyksiä. Huomaa miten kysytään kohteliaasti: "Saisinko kysyä?"...*.

问 Wèn: Saisinko kysyä,
missä WC on?

请问, 洗手间在哪儿?
Qǐng wèn*, xǐshǒujiān zài nǎr?

答 Dá: Vastausvaihtoehtoja:

在那儿。
Zài nǎr. (Tuolla.)

在这儿
Zài zhèr.
(Tässä.)

我不知道。
Wǒ bù zhīdào.
(En tiedä.)

Kun vastaat, muista kehon kieli. Osoita siihen suuntaan mistä tavara tai henkilö löytyy tai ota tavara esille.

7 想 Xiǎng

Kiinassa on paljon erilaisia WC-kylttejä, ja usein kyltteihin on lisätty kuvia ja englanninkielisiä tekstejä helpottamaan turistien elämää. WC:llä on monta nimeä.

洗手间 xǐshǒujiān "käsienvesihuone"

厕所 cèsuǒ WC

卫生间 wèishēngjiān "hygienihuone"

1. Pohdi millä eri tavoilla WC:tä kutsutaan suomen kielellä.

8 生词 SANASTO

 听 Tīng (sanat_kpl4_2)

想
看
电视
我不太想。

玩具
在
房间
房间里
玩具枪
柜子里
乐高
床下
桌子上
这儿
玩
我们玩乐高吧!

xiǎng
kàn
diànshì
Wǒ bú tài xiǎng.

wánjù
zài
fángjiān
fángjiān li
wánjùqiāng
guìzi li
Lègāo
chuáng xià
zhuōzi shàng
zhèr
wán
Wǒmen wán Lègāo ba!

*Mikä sanoista
on mielestäsi
hauskimman
kuuloinen?*

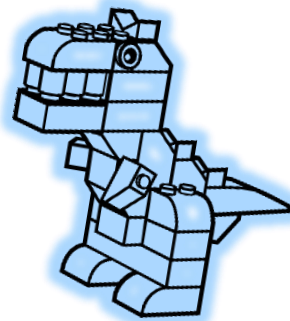
haluta
katsoa
televisio, TV
En kauheasti
halua.
lelu
olla jossakin
huone
huoneessa
leikkipyssy
kaapissa
Legot, leegot
sängyn alapuolella
pöydällä
täällä
leikkiä
Leikitäänpä
Legoilla!

9 对话 KESKUSTELU 2 听 Tīng (teksti_kpl4_osa2)

诺亚： 你想看电视吗？
小兰： 谢谢，我不太想。你有玩具吗？
诺亚： 有，在我的房间里。玩具枪在柜子里，乐高在床下，
宝可梦卡在桌子上。
小兰： 乐高在哪儿？
诺亚： 在这儿。
小兰： 我们玩乐高吧！

Nuòyà: Nǐ xiǎng kàn diànshì ma?

Xiǎolán: Xièxie, wǒ bú tài xiǎng. Nǐ yǒu wánjù ma?

Nuòyà: Yǒu, zài wǒ de fángjiān li. Wánjùqiāng zài guizi li, lègāo zài chuáng xià, Bǎokěmèngkǎ zài zhuōzi shàng.

Xiǎolán: Lègāo zài nǎr?

Nuòyà: Zài zhèr.

Xiǎolán: Wǒmen wán Lègāo ba!

找 Zhǎo

1. Etsi lauseet tekstistä, sano kiinaksi ääneen ja kirjoita vihkoon.

- 一 Haluatko katsoa televisiota?
- 二 Onko sinulla leluja?
- 三 Kyllä on, huoneessani.
- 四 Missä Legot ovat?
- 五 Täällä.
- 六 Leikitäänpä Legoilla.

10 说 Shuō Haluatko katsoa televisiota?

问 Wèn:

你想看电视吗?
Nǐ xiǎng kàn diànshì ma?

我不太想看电视。
Wǒ bú tài xiǎng kàn diànshì.

答 Dá:

En kauheasti halua...

En halua katsoa TV:tä.

Haluan katsoa TV:tä.

我不想看电视。
Wǒ bù xiǎng kàn diànshì.

我想看电视。
Wǒ xiǎng kàn diànshì.

玩乐高 wán Lègāo = leikkiä legoilla

玩宝可梦卡 wán Bǎokěmèngkǎ = leikkiä Pokemon-korteilla

踢足球 tī zúqiú = pelata jalkapalloa

玩游戏 wán yóuxì = pelata pelejä

出去玩 chūqù wán = mennä ulos leikkimään

画画 huà huà = piirtää

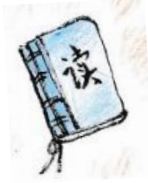
听音乐 tīng yīnyuè = kuunnella musiikkia

遛狗 liù gǒu = ulkoiluttaa koira

Salaiset sanat ja hedelmäsalaatti

Kirjoita yksi tekeminen vihkoon ylös niin, ettei parisi näe sitä. Anna parisi selvittää ”Haluatko...?” -kysymysten avulla, mitä haluaisit tehdä. Jatkaa kysymistä ja vastaamista niin kauan kuin teille selviää mitä toinen haluaa tehdä.

Voitte leikkiä hedelmäsalaattia ryhmässä vaihtamalla haluta (想 xiǎng) -sanon tilalle lauseisiin tykätä (喜欢 xǐhuān).

11 读和听 LUETAAN JA KUUNNELLAAN

(luetaan_kpl4)

生词 SANAT

铅笔	qiānbǐ	lyijykynä
笔袋	bǐdài	penaali
书桌	shūzhuō	kirjoituspöytä
房间	fángjiān	huone
楼上	lóu shàng	yläkerta (yläkerrassa)
楼下	lóu xià	alakerta (alakerrassa)
洗手间	xǐshǒujiān	WC
入口	rùkǒu	sisäänkäynti
出口	chūkǒu	uloskäynti
左边	zuǒbiān	vasen puoli (vasemmalla)
右边	yòubiān	oikea puoli (oikealla)

上楼

下楼

入口

ENTRANCE

出口

EXIT

铅笔在笔袋里, 笔袋在书桌上, 书桌在我的房间里, 我的房间在楼上。

洗手间在楼下。

小兰的爸爸在中国。

入口在左边。

出口在右边。

12 说 Shuō

1. Lue kysymykset ääneen ja vastaa kysymyksiin edellisen sivun lukutekstin perusteella.

铅笔在哪儿？ Qiānbǐ zài nǎr?

笔袋在哪儿？ Bǐdài zài nǎr?

书桌在哪儿？ Shūzhuō zài nǎr?

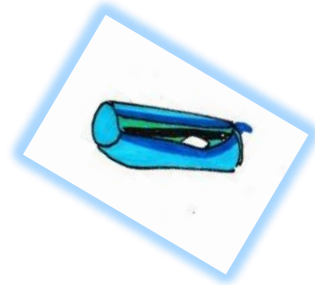
我的房间在哪儿？ Wǒ de fángjiān zài nǎr?

洗手间在哪儿？ Xǐshǒujiān zài nǎr?

小兰的爸爸在哪儿？ Xiǎolán de bàba zài nǎr?

入口在哪儿？ Rùkǒu zài nǎr?

出口在哪儿？ Chūkǒu zài nǎr?

13 说 Shuō Mitä sinun penaalissasi on?

问 Wèn: 你的笔袋里有什么? *Nǐ de bǐdài li yǒu shénme?*

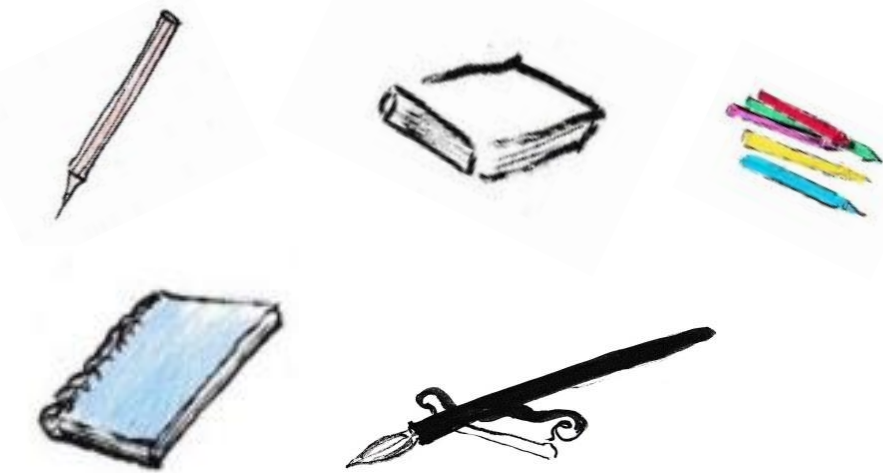
Kysy ja vastaa.

你的笔袋里有什么?
Nǐ de bǐdài li yǒu shénme?

我的笔袋里有……
Wǒ de bǐdài li yǒu...

1. Kuinka kysyt ”Mitä repussasi on?”
2. Osoita kuvia ja kysy 这是什么? Zhè shì shénme? (Mikä tämä on?)

14 儿歌 ÉRGĒ LORU

小老鼠上灯台 Xiǎo lǎoshǔ shàng dēngtái

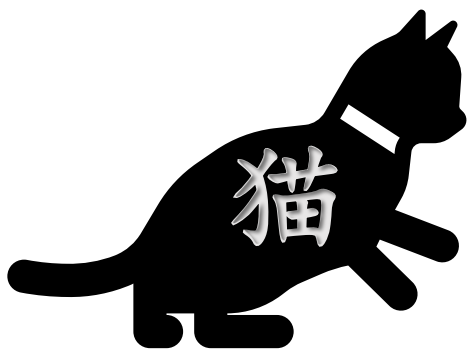
小老鼠	xiǎo lǎoshǔ	pieni hiiri
上	shàng	nousta
灯台	dēngtái	lamppu
下不来	xià bù lái	ei tule alas
猫来了	māo lái le	kissa tuli
下来	xià lái	tulla alas

小老鼠。
上灯台。
偷油吃。
下不来。
喵喵喵！
猫来了。
叽哩咕噜
滚下来。

Xiǎo lǎoshǔ
Shàng dēngtái.
Tōu yóu chī.
Xià bù lái.
Miāo miāo miāo!
Māo lái le.
Jīlǐ gūlū
gǔn xià lái.

Pieni hiiri
nousee lamppuun.
Varkain öljyä syö.
Alas ei tule.
Miau, miau, miau!
Kissa tuli.
Hupsis, tupsis
pyörien alas tulee.

15 神秘文字 Maagiset kirjoitusmerkit

Vasemmalla on yksinkertaistettu oven kirjoitusmerkki ja oikealla perinteinen. Muistuttavatko nämä kirjoitusmerkit mielestäsi ovia?

门 門

找 Zhǎo

1. Löydätkö tuttuja kirjoitusmerkkejä oviaukosta? Keksitkö selityksen kirjoitusmerkkien merkitykselle? Piirrä tai kerro tarina yhdestä kirjoitusmerkistä.

wèn	jiān	shuān	chuǎng
问	间	闩	闯
kysyä	välissä	salpa	rynnätä

Oviaukoissa ovat nämä kirjoitusmerkit: 1. suu 2. aurinko 3. yksi 4. hevonen

门神 Ovijumalat

Ovijumalien kuvia näkee varsinkin Kiinan maaseudulla liimattuina talojen oviin. Niitä on ripustettu alun perin suojelemaan taloa onnettomuuksilta ja pahoilta hengiltä. Ne uudistetaan aina kiinalaisen uudenvuoden yhteydessä, ja ne saavat rapistua sään armoilla kokonaisen vuoden tullakseen taas seuraavana uutena vuotena vaihdetuiksi uusiin.

Ovijumaliin liittyy tarina, jonka mukaan keisari Taizhong sairastui ja näki painajaisia, joissa pahat henget uhkasivat häntä heitellen tiiliä ympäriinsä. Aamulla kuninkaan palvelusväki oli huolissaan. Keisari näytti kamalan väsyneeltä ja ahdistuneelta, ja hänen sairautensa pelättiin pahenevan. Sotapäällikkö Shen Tu sanoi, ”Keisari, sallikaa minun yhdessä kenraali Yu Lein kanssa seistä ovellanne vartiossa.” Keisari nukkui seuraavan yön levollisesti, ja muutamassa päivässä keisari oli täysin parantunut. Keisari kuitenkin ilmoitti, ettei valtakunnalla ole varaa seisottaa kahta parasta sotapäällikköään valveilla ovensuussa joka yö. Hän haetutti paikalle hovimaalarinsa, jonka hän pyysi maalaamaan sotapäälliköistä muotokuvat. Pahat henget eivät erottaneet muotokuvia oikeista kenraaleista, ja keisari saattoi siitä lähtien viettää levollisia öitä demonien vaivaamatta häntä enää.

17 拼音和声调 PINYIN- JA TOONIT

 听 Tīng (pinyin_kpl4)

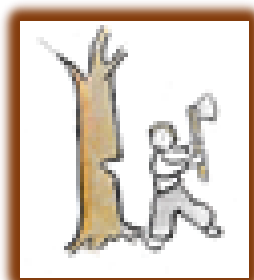

āi ái ǎi ài

g k h

	āi	ái	ǎi	ài
g	gāi	gái	gǎi	gài
k	kāi	kái	kǎi	kài
h	hāi	hái	hǎi	hài

遛狗	liù gǒu	ulkoiluttaa koiraa		柜子	guìzi	kaappi	
看	kàn	katsoa	 →	砍	kǎn	katkaista, kaataa	
门开了	mén kāi le	ovi avautui		海	hǎi	meri	
还是	háishì	vai					

5 我好饿 Minulla on kova nälkä

Tässä jaksossa Aino, Xiaolan ja Nooa ovat nälkäisiä ja he valmistavat kotona ruokaa.

SISÄLLÖT JA TAVOITTEET

Tässä jaksossa harjoittelen kertomaan kiinaksi omasta voinnistani, haluistani, tarpeistani ja mielipiteistäni.

Harjoittelen...

- kysymään miten toinen voi ja mitä hän haluaa.
- kertomaan onko minulla nälkä tai jano.
- kertomaan mitä haluan syödä tai juoda.
- kertomaan onko ruoka tai juoma hyvän makuista.

- lukemaan ja kirjoittamaan lyhyitä pinyin-tekstejä.
- tunnistamaan tooneja ja eri äännteitä.
- tunnistamaan ja kirjoittamaan lisää kirjoitusmerkkejä.

Tutustun seuraaviin kulttuurisisältöihin...

Nuudelit kiinalaisessa ruokakulttuurissa.

想 Xiǎng Mitä muistat ennestään?

Osaatko jo sanoa joitain ruokia tai juomia kiinaksi?

Osaatko sanoa kiinaksi, että sinulla on nälkä tai jano?

Tunnistatko joitakin alla olevista kirjoitusmerkeistä tai kirjoitusmerkin osia?

我 饿 好 家 面
牛 奶 吃 喝 哥

1 生词 SANASTO

听 Tīng

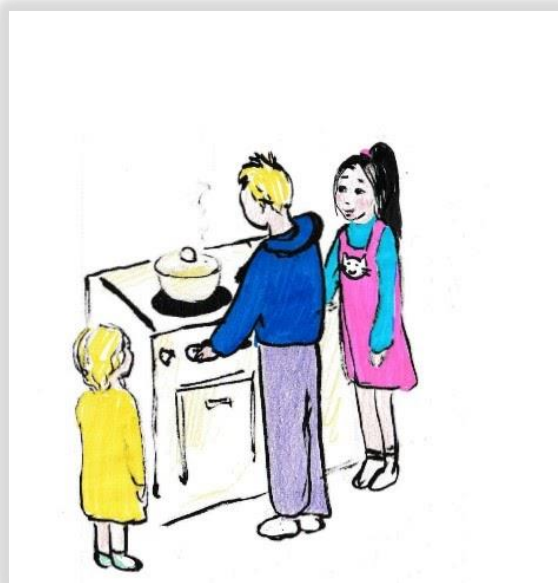
(sanat_kpl5)

饿	è	nälkäinen
好饿	hǎo è	hyvin nälkäinen
想吃	xiǎng	haluta
吃	chī	syödä
面包	miànbāo	leipä
喝	hē	juoda
牛奶	niúnnǎi	maito
披萨饼	pīsàbǐng	pizza
面条	miàntiáo	nuudeli
喜欢	xǐhuān	tykätä
好吃	hǎochī	hyvänmakuinen
那	nà	no
可是	kěshì	mutta
会	huì	osata
做	zuò	tehdä
没关系	méi guānxi	ei se mitään

Mikä on lyhyin sana? Keksitkö yhtä lyhyttä sanaa suomen kielestä?

Mikä on pisin sana? Ovatko pitkät sanat aina vaikeimpia oppia?

2 对话 KESKUSTELU

 听 Tīng (teksti_kpl5)

艾诺: 我好饿!

小兰: 你想吃什么?

爱诺: 我想吃面包, 喝牛奶。

诺亚: 我也饿了。我想吃披萨饼。

小兰: 我们家没有披萨饼。你想吃面条吗?

诺亚: 好啊, 我很喜欢吃面条。

爱诺: 面条很好吃! 我也想吃面条!

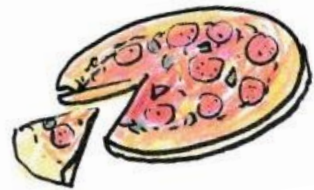
小兰: 那, 我们就吃面条吧。

爱诺: 可是我不会做面条!

诺亚: 没关系。我会做!

小兰: 谢谢你!

爱诺: 谢谢你, 哥哥!

Àinuò: Wǒ hǎo è!

Xiǎolán: Nǐ xiǎng chī shénme?

Àinuò: Wǒ xiǎng chī miànbāo, hē niú'nǎi

Nuòyà: Wǒ yě è le. Wǒ xiǎng chī pīsàbǐng.

Xiǎolán: Wǒmen jiā méi yǒu pīsàbǐng. Nǐ xiǎng chī miàntiáo ma?

Nuòyà: Hǎo a! Wǒ hěn xǐhuān chī miàntiáo.

Àinuò: Miàntiáo hěn hǎochī. Wǒ yě xiǎng chī miàntiáo.

Xiǎolán: Nà, wǒmen jiù chī miàntiáo ba.

Àinuò: Kěshì wǒ bú huì zuò miàntiáo!

Nuòyà: Méi guānxi. Wǒ huì zuò!

Xiǎolán: Xièxie nǐ!

Àinuò: Xièxie nǐ, gēge!

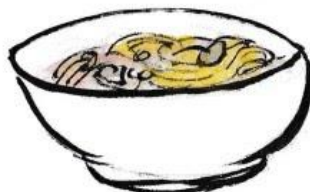

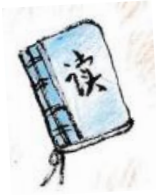
找 Zhǎo

1. Etsi lauseet tekstistä, sano kiinaksi ja kirjoita vihkoon.

- 一 Minulla on kova nälkä!
- 二 Mitä haluaisit syödä?
- 三 Haluaisin syödä leipää.
- 四 Minä myös olen nälkäinen.
- 五 Meidän kotonamme ei ole pizzaa.
- 六 Haluatko syödä nuudeleita?
- 七 Nuudelit ovat hyvänmakuisia.
- 八 No, syödäänpä sitten nuudeleita.
- 九 Mutta, minä en osaa tehdä nuudeleita.
- 十 Minä osaan tehdä.

3 读和听 LUETAAN JA KUUNNELLAAN

听 Tīng (luetaan_kpl5)

牛奶	niúnnǎi	maito
果汁	guǒzhī	mehu
咖啡	kāfēi	kahvi
茶	chá	tee
披萨	pīsà	pizza
面条	miàntiáo	nuudelit
汉堡	hànbǎo	hampurilainen
喜欢	xǐhuān	tykätä
吃	chī	syödä
喝	hē	juoda

牛奶很好喝，Vili 喜欢喝牛奶。

果汁很好喝，诺亚喜欢喝果汁。

咖啡很好喝，爸爸喜欢喝咖啡。

茶很好喝，妈妈喜欢喝茶。

披萨很好吃，小兰喜欢吃披萨。

面条很好吃，Aino 喜欢吃面条。

汉堡很好吃，小雪喜欢吃汉堡。

1. Lue/kuuntele kysymykset ja vastaa kysymyksiin tekstin perusteella.

诺亚喜欢喝什么？

小兰喜欢喝什么？

爸爸喜欢喝什么？

Aino 喜欢喝什么？

妈妈喜欢喝什么？

小雪喜欢喝什么？

4 说 Shuō

Oletko nälkäinen?

问 Wèn: Kysy parisi vointia mallin mukaan ja vaihtamalla alleviivatun sanan tilalle muita sanoja. Huomaa kaksi eri tapaa kysyä.

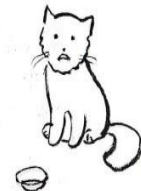
你饿吗?
Nǐ è ma?

你饿不饿?
Nǐ è bú è?

饿	è	nälkäinen	渴	kě	janoinen
冷	lěng	kylmä	热	rè	kuuma
累	lèi	väsynyt			

答 Dá: Vastausvaihtoehtoja.

我非常 <u>饿</u> 。	Wǒ hǎo è.	Olen tosi <u>nälkäinen</u> .
我很 <u>饿</u> 。	Wǒ hěn è.	Olen (hyvin) <u>nälkäinen</u> .
我不太 <u>饿</u> 。	Wǒ bú tài è.	En ole kauhean <u>nälkäinen</u> .
我不 <u>饿</u> 。	Wǒ bú è.	En ole <u>nälkäinen</u> .

5 表演 Biǎoyǎn

Mikä hänellä on? 他/她怎么了? Tā zěnmē le?

Yksi oppilas esittää jotain yllä olevista vointia kuvaavista sanoista, ja muut arvaavat kysymällä kysymyksiä kiinaksi.

Esimerkiksi: “你冷吗? Nǐ lěng ma?”

Esittäjä reagoi esitettyyn kysymykseen kiinaksi.

6 说 Shuō Mitä haluat syödä?

问 Wèn: 你想吃什么? *Nǐ xiǎng chī shénme?*

1. Kysykää ja vastatkaa mallin mukaan. Vaihtakaa alleviivatun sanan tilalle muita vastausvaihtoehtoja.
2. Voitte leikkiä hedelmäsalaattia ryhmässä vaihtamalla haluta (想 xiǎng) -sanan tilalle lauseisiin tykätä (喜欢 xǐhuān*).

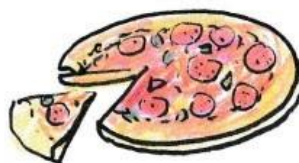
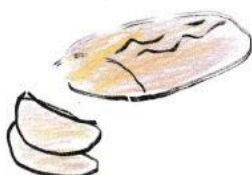
你想吃什么?
Nǐ xiǎng chī shénme?*

答 Dá: Jos toinen haluaa syödä samaa ruokaa kuin ensin vastannut, huomatkaa sanoa ”Minä myös haluan...” ”Wǒ yě xiǎng...”

饺子	jiǎozi	jiaozi-nyytti
米饭	mǐfàn	keitetty riisi
包子	bāozi	baozi
面条	miàntiáo	nuudelit
面包	miànbāo	leipä
春卷	chūnjuǎn	kevätkääryleet
披萨	pīsà	pizza
汉堡包	hànbǎobāo	hampurilainen
冰淇淋	bīngqílín	jäätelö
薯条	shǔtiáo	ranskalaiset perunat

我想吃面包。你呢?
Wǒ xiǎng chī miànbāo. Nǐ ne?

3. Sano kuvien ruuat kiinaksi ääneen. Keksi viisi lausetta kuvista.

7 文化 KULTTUURI

Pitkän iän nuudelit”长寿面 Chángshòu miàn”

Pitkän iän nuudeleita”长寿面 Chángshòumiàn” on perinteisesti syöty Pohjois-Kiinassa syntymäpäivien yhteydessä. Myös muita merkkipäiviä, kuten kiinalaista uutta vuotta ja lapsen syntymää voidaan juhlistaa syömällä pitkän iän nuudeleita.

想 Xiǎng 1. Keksitkö mikä voisi selitys tälle tavalle?

”Kaikkein monimutkaisimman” kirjoitusmerkin tarina

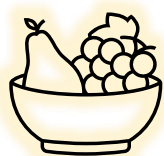
Tarinan mukaan yläpuolella oikealla oleva kirjoitusmerkki, on kiinalaisen nuudelikauppiaan keksimä kirjoitusmerkki ”biáng” hänen itsensä kauppaamilleen nuudeleille. Tätä kirjoitusmerkkiä ei löydy sanakirjoista, mutta leikkimielisesti sitä voidaan pitää kaikkein monimutkaisimpana kirjoitusmerkkinä kiinan kielessä. Tavua ”biáng” ei myöskään muuten löydy muutoin kiinan kielestä vaan se on keinotekoinen sana kuvaamaan nuudeleiden valmistuksesta lähtevä ääntä.

Biáng-kirjoitusmerkissä on yhteensä 41 piirtovetoa. Löydät siitä kirjoitusmerkit ”kuu, kahdeksan, puhua, hevonen, pitkä, sydän ja luola” sekä kirjoitusmerkin osia kuten ”pitkä veitsi, silkki sekä liike”.

8 说 Shuō Mitä haluat juoda?

问 Wèn: 你想喝什么? *Nǐ xiǎng hē shénme?*

1. Harjoittele kysymään ja vastaamaan mitä haluat juoda. Vaihtakaa alleviivatun sanan tilalle muita vastausvaihtoehtoja. Voitte leikkiä näillä sanoilla hedelmäsalaattia kertomalla mitä tykkäätte juoda.

牛奶	niú nǎi	maito
果汁	guǒ zhī	mehu
苹果汁	píng guǒ zhī	omenamehu
菠萝汁	bō luó zhī	ananasmehu
水	shuǐ	vesi
茶	chá	tee
可乐	kě lè	kokis
咖啡	kā fēi	kahvi
热可可	rè kě kě	kuuma kaakao
冰可可	bīng kě kě	kylmä (jää) kaakao

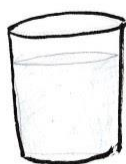
你想喝什么?

Nǐ xiǎng hē shénme?

我想喝牛奶。你呢?

Wǒ xiǎng hē niú nǎi. Nǐ ne?

2. Sano kuvien juomat kiinaksi ääneen. Keksi viisi lausetta kuvista.

9 说 Shuō

Haluatko syödä/juoda...?

”Salaiset sanat”

1. Valitse joku ruoka ja juoma ja kirjoita sanat vihkoon, mutta älä näytä parillesi. Parisi tekee samoin omaan vihkoonsa. Sen jälkeen teidän tehtävänä on selvittää toistenne “salainen ruoka ja juoma” markkysymyslausein.

问 Wèn: 你想吃面条吗? Nǐ xiǎng chī miàntiáo ma?

答 Dá: 不, 我不想吃面条。Bù, wǒ bù xiǎng chī miàntiáo. (Ei, en halua...)

问 Wèn: 你想吃春卷吗? Nǐ xiǎng chī chūnjuǎn ma?

答 Dá: 是的, 我想吃春卷。Shì de, wǒ xiǎng chī chūnjuǎn. (Kyllä, haluan syödä...)

问 Wèn: 你想喝水吗? Nǐ xiǎng hē shuǐ ma?

答 Dá: 不, 我不想喝水。Bù, wǒ bù xiǎng hē shuǐ.

问 Wèn: 你想喝热可可吗? Nǐ xiǎng hē rè kěkě ma?

答 Dá: 是的, 我想喝热可可。Shì de, wǒ xiǎng hē rè kěkě.

2. Raportoi kirjoittamalla vihkoosi tai suullisesti vastaamalla seuraaviin kysymyksiin:

问 Wèn: 你的同学想吃什么? Nǐ de tóngxué xiǎng chī shénme?

答 Dá: 他/她想吃……Tā xiǎng chī...

问 Wèn: 你的同学想喝什么? Nǐ de tóngxué xiǎng hē shénme?

答 Dá: 她/他想喝……Tā xiǎng hē...

10 说 Shuō Hyvän makuista

1. Kerro mitkä ruuat ja juomat ovat sinusta hyvänmakuisia. (Soveltuu myös hedelmäsalaatiksi.)

好吃 hǎochī
好喝 hǎohē

hyvänmakuinen (ruuasta)
hyvänmakuinen (juomasta)

热可可很好喝。
Rè kěkě hěn hǎohē.

春卷很好吃
Chūnjuǎn hěn hǎochī.

11 拼音和声调 PINYIN JA TOONIT

听 Tīng (pinyin_kpl5)

ū ú ǔ ù

ü ei tule koskaan j-, q- tai x-kirjaimen kanssa

	ū	ú	ǔ	ù
j	jū	jú	jǔ	jù
q	qū	qú	qǔ	qù
x	xū	xú	xǔ	xù

饺子 jiǎozi jiaozi-nyytti

铅笔 qiānbǐ lyijykynä

想 xiǎng haluta

叫 jiào kutsua

去 qù mennä

大象 dàxiàng norsu

6 生日快乐 Hyvää syntymäpäivää

Tässä jaksossa vietetään Nooan syntymäpäiviä ja käydään lahjaostoksilla.

SISÄLLÖT JA TAVOITTEET

Tavoitteenani on oppia kiinaksi...

- viikonpäivät ja kuukaudet.
- värejä ja vaatteita.
- toivottamaan hyvää syntymäpäivää.
- kertomaan mielipiteitäni asioista.

Tutustun kiinalaisesta kulttuurista seuraaviin sisältöihin:

- Saan tietoa siitä, kuinka syntymäpäiviä vietetään Kiinassa ja mitä lahjoja Kiinassa ei kannata antaa ja miksi.

想 Xiǎng Mitä muistat ennestään?

Muistatko, miten ikää kysytään kiinaksi?

Osaatko jo joitakin onnen toivotuksia kiinaksi?

Osaatko laulaa “Paljon onnea vaan” -laulun kiinaksi?

Muistatko joitain herkkuja kiinaksi? Mitä?

Muistatko, miten sanotaan, että jokin on hyvän makuista?

Oletko oppinut jo värejä kiinaksi? Mitä värejä muistat?

Tunnistatko jonkun alla olevista kirjoitusmerkeistä?

蓝 粉 色 帽 明
天 妈 吗 买 生

1 生词 SANASTO

听 Tīng (sanat_kpl6_1)

Kuulostaako
joku sana
tutulta?

星期日

xīngqīrì

sunnuntai

生日

shēngrì

syntymäpäivät

来

lái

tulla

派对

pàiduì

bileet, "party", juhlat

(我的生日派对)

wǒ de shēngrì pàiduì

minun syntymäpäiväjuhlani)

想要

xiǎng yào

haluaisi

礼物

lǐwù

lahja

蓝色的

lán sè de

sinisen värinen

帽子

màozi

hattu

明天

míngtiān

huomenna

跟

gēn

kanssa

去

qù

mennä

买

mǎi

ostaa

给

gěi

antaa

给 Nooa

gěi Nooa

antaa Nooalle

2 对话 KESKUSTELU 1

听 Tīng (teksti_kpl6_osa1)

诺亚: 星期日是我的生日, 你想来我的生日派对吗?

小兰: 好呀! 你想要什么生日礼物?

诺亚: 我想要蓝色的帽子!

小兰: 好, 我明天跟妈妈去买。

小雪: 我也想去给 Nooa 买礼物!

Nuòyà: Xīngqīrì shì wǒ de shēng rì, nǐ xiǎng lái wǒ de shēng rì pàidui ma?

Xiǎolán: Hǎo ya! Nǐ xiǎng yào shénme shēng rì lǐwù?

Nuòyà: Wǒ xiǎng yào lánsè de màozi!

Xiǎolán: Hǎo, wǒ míngtiān gēn māma qù mǎi.

Xiǎoxuě: Wǒ yě xiǎng qù gěi Nǚo mǎi lǐwù!

1. Vastaa kysymyksiin suomeksi tekstin perusteella.

- Milloin Nuoan syntymäpäivät ovat?
- Minkä syntymäpäivälahjan hän haluaa?
- Milloin Xiaolan menee ostamaan lahjan ja kenen kanssa?
- Mitä Xiaoxue haluaa tehdä?

星期 Viikonpäivät kiinaksi

Viikonpäivät ovat kiinaksi helppo oppia. Riittää, että opit sanan ”星期 xīngqī”, joka tarkoittaa viikkoa ja lisäät sen perään numeron. Huomaa kuitenkin, että yksi viikonpäivä erottuu muista. Mikä se on?

找 Zhǎo

星期 二 三 四 五 六 日

星期一	xīngqīyī	(maanantai)
星期二	xīngqīèr	(tiistai)
星期三	xīngqīsān	(keskiviikko)
星期四	xīngqīsì	(torstai)
星期五	xīngqīwǔ	(perjantai)
星期六	xīngqīliù	(lauantai)
星期天	xīngqītiān	(sunnuntai, puhekielinen)
星期日	xīngqīrì	(sunnuntai, kirjakielinen)

星期一 星期五

颜色 Värityökiinaksi

Peitä ensin suomennokset ja yritä kääntää värit suomeksi. Kuinka monta osasit? Peitä tämän jälkeen kiinankieliset sanat ja luettele värit kiinaksi. Mikä väri on kaikkein vaikein muistaa? Yritä keksiä sille muistisääntö.

颜色	yánsè	väri
红色	hóngsè	punainen
蓝色	lánsè	sininen
黄色	huángsè	keltainen
绿色	lǜsè	vihreä
橘色	chéngsè	oranssi
紫色	zǐsè	violetti
棕色	zōngsè	ruskea
黑色	hēisè	musta
白色	báisè	valkoinen
粉红色	fěnhóngsè	vaaleanpunainen
灰色	huīsè	harmaa

Minkä värin löydät sanoista?

蓝莓 lánméi

橙子 chéngzi

西红柿 xīhóngshì

黄瓜 huángguā

我明白!

明白 míngbái
"ymmärtää"

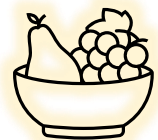
3 说 Shuō

Mistä väristä tykkäät?

问 Wèn:

答 Dá:

你喜欢什么颜色?

Nǐ xǐhuān shénme yánsè?

我喜欢。。。

Wǒ xǐhuān...

4 生词 SANASTO 2

听 Tīng (sanat_kpl6_2)

超市	chāoshì	marketti
太好了	tài hǎo le	tosi hyvä juttu
我找到了!	Wǒ zhǎodào le!	Löysin!
粉色	fěnsè	vaaleanpunainen
T恤	T-xù	t-paita
你们来了!	Nǐmen lái le!	Te tulitte!
生日快乐	shēngrì kuàilè	hyvää syntymäpäivää
好看	hǎokàn	hyvän näköinen
一起	yìqǐ	yhdessä
蛋糕	dàngāo	kakku

Tutki sanojen kirjoitusmerkkejä. Kuinka monta kirjoitusmerkkiä tunnistat?

5 对话 TEKSTI 2

听 Tīng (teksti_kpl6_osa2)

(在超市里/Kaupassa)

- 小兰: 太好了, 我找到了蓝色的帽子!
- 小雪: 我给 Nooa 买粉色的T恤吧!
- 妈妈: 好啊!

(诺亚的家里/ Nooan kotona)

- 诺亚: 太好了! 你们来了!
- 小兰和小雪: 生日快乐! 这是你的生日礼物。

诺亚： 哇，很好看，谢谢！来，我们一起吃蛋糕吧！

(Zài chāoshì li / Kaupassa)

Xiǎolán: Tàì hǎo le, wǒ zhǎodào le lǎnsè de màozi!

Xiǎoxuě: Wǒ gěi Nuòyà mǎi fěnsè de T-xù ba!

Māmā: Hǎo a!

(Nuòyà de jiā li / Nooan kotona)

Nuòyà: Tàì hǎo le! Nǐmen lái le!

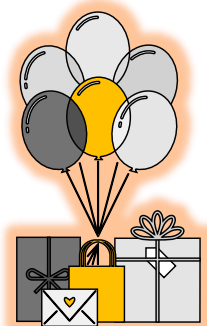
Xiǎolán hé Xiǎoxuě: Shēngri kuàilè! Zhè shì nǐ de shēngri lǐwù.

Nuòyà: Wa, hěn hǎokàn, xièxie! Lái, wǒmen yìqǐ chī dàngāo ba!

1. Etsi lauseet tekstistä, sano kiinaksi ääneen ja kirjoita vihkoon.

- 一 Löysin sinisen hatun.
- 二 Minä ostan Nooalle vaaleanpunaisen T-paidan.
- 三 Hyvää syntymäpäivää!
- 四 Tämä on sinun syntymäpäivälahjasi.
- 五 Vau, se on hyvän näköinen, kiitos!
- 六 Tulkaa, syödään yhdessä kakkua!

找 Zhǎo

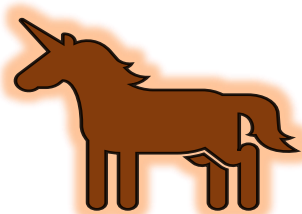

6 说 Shuō Minkä ikäinen olet?

Kertaa iän kysyminen.

你几岁了? Nǐ jǐ suì le?

我.....岁。
Wǒ... suì

问 Wèn: 诺亚几岁了? Nuòyà jǐ suì le?

7 说 Shuō Kysy ja vastaa.

问 Wèn: 她(他)多大了? Tā duō dà le?
他(她)几岁了? Tā jǐ suì le?

答 Dá: 他.....岁。 Tā.....suì.

十二岁

六岁

三十岁

十八岁

四十五岁

九十七岁

8 唱 Chàng LAULETAAN

猴子的一星期 Apinan viikko

星期 (xīngqī) viikko
 猴子 (hóuzi) apina
 穿 (chuān) pukea
 新衣 (xīnyī) uudet vaatteet
 肚子 (dùzi) vatsa
 饿 (è) nälkäinen

去 (qù) mennä
 爬山 (pá shān) kiivetä vuorelle
 考试 (kǎoshì) koe
 跳舞 (tiàowǔ) tanssia
 遛遛 (liù liù) kuljeskella
 过生日 (guò shēngrì) viettää synttäreitä

星期一，
猴子穿新衣。

星期二，
猴子肚子饿。

星期三，
猴子去爬山。

星期四，
猴子去考试，

星期五，
猴子去跳舞。

星期六，
猴子去遛遛。

星期日，
猴子过生日。

Xīngqīyī ,
hóuzi chuān xīn yī.

Xīngqī'èr,
hóuzi dùzi è.

Xīngqīsān,
hóuzi qù pá shān.

Xīngqīsì,
hóuzi qù kǎoshì.

Xīngqīwǔ,
hóuzi qù tiàowǔ.

Xīngqīliù,
hóuzi qù liù liù.

Xīngqīrì,
hóuzi guò shēngrì.

9 说 Shuō Mielialteen ilmaiseminen

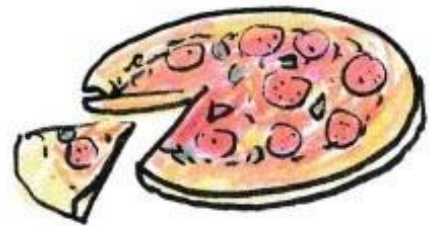

Kertausta: (Soveltuu hedelmäsalaatiksi)
”Hyvänmakuinen, hyvän näköinen, hauska...”

苹果汁很好喝。
Píngguǒzhī hěn hǎohē.

冰淇淋很好吃。
Bīngqílín hěn hǎochī.

Kun haluat kertoa kiinaksi...

...että jokin on hyvän makuista, lisää hyvä-sanan perään verbit ”syödä tai juoda”.

→ 好+吃 hǎo + ”chī”

”好+喝 hǎo + ”hē”

...että jokin on hyvän näköinen, lisää hyvä-sanan perään verbin ”katsoa”.

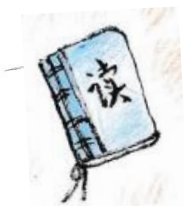
→ 好+看 hǎo + ”kàn”

...että jokin on hauskaa, lisää hyvä-sanan perään verbin ”leikkiä, pitää hauskaa”.

→ 好+玩 hǎo + ”wán”

10 读和听 LUETAAN JA KUUNNELLAAN

听 Tīng (luetaan_kpl6)

帽子	màozi	hattu
蛋糕	dàngāo	kakku
可乐	kělè	kokis
可可	kěkě	kaakao
乐高	lègāo	Lego
宝可梦	bǎokěmèng	Pokemon
好看	hǎokàn	hyvännäköinen
好吃	hǎochī	hyvänmakuinen (ruoasta)
好喝	hǎohē	hyvänmakuista (juomasta)
好玩	hǎowán	hauska

蓝色的帽子好看吗？蓝色的帽子很好看。

粉色的T恤好看吗？粉色的T恤不好看。

诺亚的生日蛋糕好吃吗？诺亚的生日蛋糕很好吃。

热可乐好喝吗？热可乐不好喝。

冰可可好喝吗？冰可可很好喝。

乐高好玩吗？乐高不好玩。

宝可梦好玩吗？宝可梦很好玩。

1. Kuuntele ja lue kysymykset ja vastaa kysymyksiin omaan mielipiteesi perusteella. Kirjoita vastaukset vihkoon kokonaisiin lausein.

蓝色的帽子好看吗?

Lánsè de màozi hǎokàn ma?

很好看

Hěn hǎokàn

不好看

Bù hǎokàn

粉色的T恤好看吗?

Fěnsè de T-xù hǎokàn ma?

很好看

不好看

生日蛋糕好吃吗?

Shēngrì dàngāo hǎochī ma?

很好吃

Hěn hǎochī

不好吃

Bù hǎochī

热可乐好喝吗?

Rè kělè hǎohē ma?

很好喝

Hěn hǎohē

不好喝

Bù hǎohē

冰可可好喝吗?

Bīng kěkě hǎohē ma?

很好喝

不好喝

乐高好玩吗?

Lègāo hǎowán ma?

很好玩

Hěn hǎowán

不好玩

Bù hǎowán

宝可梦好玩吗?

Bǎokěmèng hǎowán ma?

很好玩

不好玩

11 拼音和声调 PINYIN JA TOONIT

 听 Tīng (pinyin_kpl6)

Z C S

	ū	ú	ǔ	ù
z	zū	zú	zǔ	zù
c	cū	cú	cǔ	cù
s	sū	sú	sǔ	sù

做 zuò tehdä	坐 zuò istua
彩笔 cǎibǐ värikynät 	菜 cài vihannekset, ruoka
粉色 fěnsè vaaleanpunainen 	伞 sǎn sateenvarjo

12 文化 KULTTUURI

Neljä ”kiellettyä” lahjaa Kiinassa

Kiinassa on paljon uskomuksia, jotka liittyvät ääntämiseen. Kiinassa ei kannata antaa lahjaksi näitä neljää tavaraa, koska ne ääntyvät samalla tavalla kuin jokin epäonnea tai ikävää asiaa tarkoittava sana:

钟 zhōng (kello) kuulostaa lausuttuna samanlaiselta kuin 终 zhōng (loppu).

伞 sǎn (sateenvarjo) kuulostaa lähes samalta kuin 散 sǎn (erottaa).

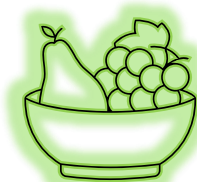
梨 lí (päärynä) kuulostaa lausuttuna samanlaiselta kuin 离 lí (lähteä pois).

鞋 xié (kengät) kuulostaa samalta kuin 邪 xié (ilkeä).

想 Xiǎng

1. Onko suomen kielessä sanoja, jotka ääntyvät samalla tavalla, mutta tarkoittavat eri asiaa?

7 在农场 Maatilalla

SISÄLLÖT JA TAVOITTEET

Tässä jaksossa Xiaolan pääsee viettämään viikonloppua Nooan perheen kanssa maalle. Siellä he ratsastavat ja näkevät paljon erilaisia eläimiä.

Jakson aikana opin

- kertomaan päivämäärän kiinaksi.
- eläimiä.
- kertomaan mikä minun kiinalainen horoskooppini on.

Kiinalainen kulttuuri

Opin tietoa kiinalaisesta horoskoopista.

想 Xiǎng Mitä muistat ennestään?

Muistatko jo viikonpäivät ja kuukaudet kiinaksi?

Osaatko joitain eläimiä kiinaksi? Sano ääneen.

Muistatko mikä olet kiinalaisessa horoskoopissa ja miten se sanotaan kiinaksi?

Tunnistatko jo jonkun alla olevista kirjoitusmerkeistä?

黑	白	黄	棕	马
羊	猪	狗	猫	鸡

1 生词 SANASTO

听 (sanat_kpl7)

给你
一个
惊喜
星期六
要去
农村
说
好想看
牛
和
马
早上
开车
风景
羊
猪
鸡
属
什么时候
骑马
很多
白色的
黑色的
棕色的
过了两个小时

真
好玩儿
点儿
东西

gěi nǐ
yí gè
jīngxǐ
xīngqīliù
yào qù
nóngcūn
shuō
hǎo xiǎng kàn
niú
hé
mǎ
zǎoshang
kāi chē
fēngjǐng
yáng
zhū
jī
shǔ
shénme shíhou
qí mǎ
hěn duō
báisè de
hēisè de
zōngsè de
guò le liǎng gè
xiǎoshí
zhēn
hǎowánr
diǎnr
dōngxi

antaa sinulle
yksi "kappale"
yllätys
lauantai
aikoo mennä
maaseutu
sanoa
todellakin haluaa nähdä
lehmä
ja
hevonen
aamu
ajaa autoa
maisema
lammas
porsas
kana
olla horoskoopiltaan
mihin aikaan
ratsastaa hevosella
hyvin paljon
valkoisia
mustia
ruskeita
kahden tunnin jälkeen

todella
hauska
vähän
asia, tavara

2 对话 KESKUSTELU

听 Tīng (teksti_kpl7)

诺亚： 小兰，我要给你一个惊喜！

小兰： 什么惊喜？

诺亚： 我们星期六要去农村玩。妈妈说你可以跟我们一起去。

小兰： 哇！太棒了。我好想看牛和马！

诺亚： 我们星期六早上开车去！

(小兰和诺亚坐在车上看风景。/Xiaolan ja Nooa istuivat autossa ja katselivat maisemia.)

诺亚： 你看！那里有马，牛，羊，猪，鸡，还有大黄狗和小白猫。

小兰： 哇！我属羊。你属什么？

诺亚： 我属马！我的生日是1月6日，你的生日是什么时候？

小兰： 9月8日！我们可以骑马吗？

诺亚： 当然可以！

(那边有很多马，有白色的，黑色的，还有棕色的。 /
*Siellä oli paljon hevosia: valkoisia, mustia ja vielä
ruskeitakin.*)

(过了两个小时。 / *Kahden tunnin päästä.*)

小兰： 真好玩！我有点儿饿了。

诺亚： 我们去吃东西吧！

小兰： 好啊！

Nuòyà: Xiǎolán, wǒ yào gěi nǐ yí gè jīngxǐ!

Xiǎolán: Shénme jīngxǐ?

Nuòyà: Wǒmen xīngqīliù yào qù nóngcūn wán. Māma shuō
nǐ kěyǐ gēn wǒmen yìqǐ qù.

Xiǎolán: Wa! Tài bàng le. Wǒ hǎo xiǎng kàn niú hé mǎ!

Nuòyà: Wǒmen xīngqīliù zǎoshang kāi chē qù!

(*Xiǎolán hé Nuòyà zuò zài chē shang kàn fēngjǐng. /
Xiaolan ja Nooa istuivat autossa ja katselivat maisemia.*)

Nuòyà: Nǐ kàn! Nàli yǒu mǎ, niú, yáng, zhū, jī, hái yǒu dà
huáng gǒu hé xiǎo bái māo.

Xiǎolán: Wa! Wǒ shǔ yáng. Nǐ shǔ shénme?

Nuòyà: Wǒ shǔ mǎ! Wǒ de shēngrì shì yī yuè liù rì, nǐ de
shēngrì shì shénme shíhou?

Xiǎolán: Jiǔ yuè bā rì! Wǒmen kěyǐ qí mǎ ma?

Nuòyà: Dāngrán kěyǐ!

(Nàbiān yǒu hēn duō mǎ, yǒu báisè de, hēisè de, hái yǒu zōngsè de. / Siellä oli paljon hevosia: valkoisia, mustia ja vielä ruskeitakin.

(Guò le liǎng gè xiǎoshí. / Kahden tunnin päästä.)

Xiǎolán: Zhēn hǎowán! Wǒ yǒu diǎnr è le.

Nuòyà: Wǒmen qù chī dōngxi ba!

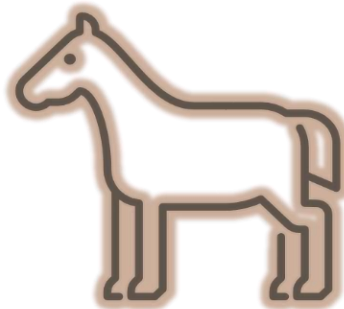
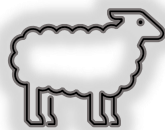
Xiǎolán: Hǎo a!

找 Zhǎo

1. Etsi lauseet tekstistä, sano kiinaksi ääneen ja kirjoita vihkoon.

- 一 Menemme lauantaina maalle pitämään hauskaa.
- 二 Todella mahtavaa!
- 三 Haluan todellakin nähdä lehmiä ja hevosia.
- 四 Menemme lauantaiamuna autolla.
- 五 Katso, tuolla on hevosia, lehmiä, lampaita...
- 六 Olen lammas horoskoopiltani.
- 七 Mikä sinä olet horoskoopiltasi?
- 八 Minä olen horoskoopiltani hevonen.
- 九 Syntymäpäiväni ovat 6. tammikuuta.
- 十 Syyskuun 8. päivä
- 十一 Voimmeko ratsastaa hevosella?
- 十二 Todella hauskaa!

3 文化 KULTTUURI

十二生肖 Shí'èr shēngxiào - Kiinalainen horoskooppi

Kiinalaiseen horoskooppiin kuuluu yhteensä 12 eläintä, joiden ominaisuuksilla kuvaillaan ihmisten luonnetta. Horoskooppi lasketaan ihmisen syntymävuoden mukaan ja ne ovat: **rotta, härkä, tiikeri, jänis, lohikäärme, käärme, hevonen, vuohi, apina, kukko, koira ja sika.** Syntymävuosi määritellään kiinalaisen kuukalenterin mukaan, jossa vuosi vaihtuu tammi-helmikuussa, jolloin vietetään kiinalaista uutta vuotta.

Kullakin eläimellä sanotaan olevan omia vahvuuksiaan. Rotta on säästäväinen, käärme on sivistynyt, apina on nokkela, tiikeri on rohkea, lammas lempeä, jänis on herttainen, sika on antelias, härkä ja kukko ovat ahkeria ja koira on rehellinen. **On olemassa kuitenkin yksi horoskooppimerkki, joka ei ole oikea eläin. Keksitkö mikä sen on? Se on tarueläin, joka on onnekas ja mahtava ja se edustaa keisaria ja Kiinaa.**

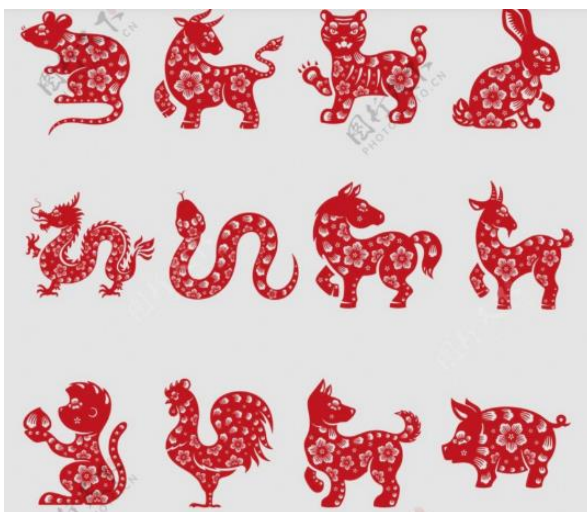

想 Xiǎng

1. Mikä sinä olet kiinalaiselta horoskooppiltasi? Mitkä ovat sinun vahvuuksiasi?

十二shí'èr kaksitoista
肖xiào näyttää samanlaiselta

生shēng syntyä
生肖shēngxiào horoskooppimerkki

鼠	shǔ	rotta
牛	niú	lehmä
虎	hǔ	tiikeri
兔	tù	jänis
龙	lóng	lohikäärme
蛇	shé	käärme
马	mǎ	hevonen
羊	yáng	lammas
猴	hóu	apina
鸡	jī	kana
狗	gǒu	koira
猪	zhū	porsas

4 唱 Chàng LAULETAAN

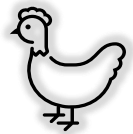
王老先生有块地 Wáng lǎo xiānsheng yǒu kuài dì

1. Tutustu sanastoon ja laulun sanoihin. Keksitkö mistä tutusta laulusta on kyse? Vertaile laulun sanoja laulun suomenkieliseen versioon. Kuinka eri eläimet ääntelevät?

王	Wáng	Kuningas (sukunimi)
老	lǎo	vanha
先生	xiānsheng	herra
块地	kuài dì	pala maata
田里	tián li	pellossa
养	yǎng	kasvattaa
到处	dàochù	joka puolella

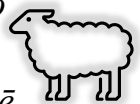
王老先生有块地, 咿呀咿呀哟 Wáng lǎo Xiānsheng yǒu kuài dì yīyā yīyā yō
他在田里养小鸡, 咿呀咿呀哟 Tā zài tián li yǎng xiǎo jī, yīyā yīyā yō
这里叽叽叽, 那里叽叽叽 Zhèli jī jī jī, nàli jī jī jī
这里叽, 那里叽。到处都在叽叽 Zhèli jī, nàli jī, dào chù dōu zài jī jī

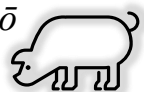
王老先生有块地, 咿呀咿呀哟 Wáng lǎo xiānsheng yǒu kuài dì yī ya yī ya yō
他在田里养小鸭, 咿呀咿呀哟 Tā zài tián li yǎng xiǎo yā, yī ya yī ya yō
这里呱呱呱那里呱呱呱 Zhèli guā guā guā, nàli guā guā guā
这里呱那里呱, 到处都在呱呱 Zhèli guā nàli guā, dào chù dōu zài guā guā

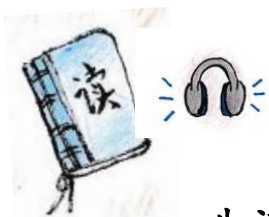
王老先生有块地, 咿呀咿呀哟 Wáng lǎo xiānsheng yǒu kuài dì, yī ya yī ya yō
他在田里养小羊, 咿呀咿呀哟 Tā zài tián li yǎng xiǎo yáng, yī ya yī ya yō
这里咩咩咩, 那里咩咩咩 zhèli miē miē miē, nàli miē miē miē
这里咩那里咩, 到处都在咩咩 Zhèli miē nàli miē, dào chù dōu zài miē miē

王老先生有块地, 咿呀咿呀哟 Wáng lǎo xiānsheng yǒu kuài dì, yī ya yī ya yō
他在田里养小猪, 咿呀咿呀哟 Tā zài tián li yǎng xiǎo zhū, yī ya yī ya yō
这里哼哼哼, 那里哼哼哼 Zhèli hēng, hēng, hēng, nàli hēng hēng hēng
这里哼那里哼, 到处都在哼哼 Zhèli hēng nàli hēng, dào chù dōu zài hēng hēng

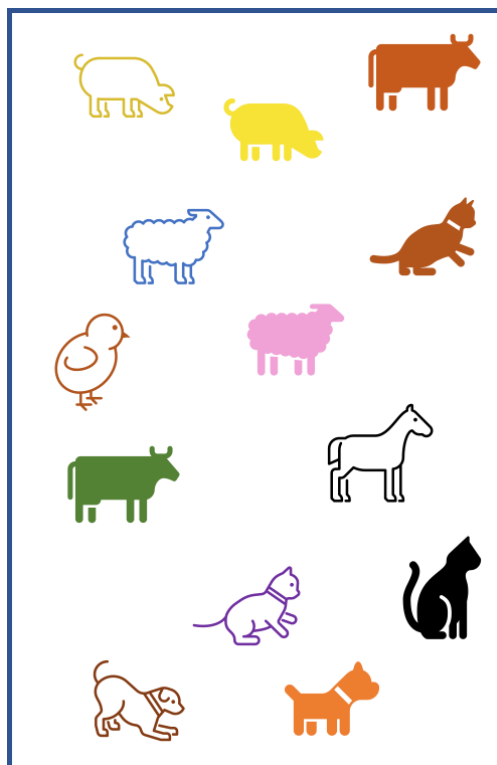
5 读和听 LUETAAN JA KUUNNELLAAN

听 Tīng
(luetaan_kpl7)

生词 SANAT

白色	báisè	valkoinen
蓝色	lánsè	sininen
棕色	zōngsè	ruskea
黄色	huángsè	keltainen
粉色	fěnsè	pinkki
黑色	hēisè	musta
马	mǎ	hevonen
狗	gǒu	koira
猫	māo	kissa
猪	zhū	possu
羊	yáng	vuohi, lammas
牛	niú	nauta, lehmä

1. Katso kuvaa ja kuuntele kysymykset ja vastaukset.

1. a 这里有白色的马吗?
b 这里有白色的马。
2. a 这里有蓝色的狗吗?
b 这里没有蓝色的狗。
3. a 这里有棕色的猫吗?
b 这里有棕色的猫。
4. a 这里有黄色的猪吗?
b 这里有黄色的猪。
5. a 这里有粉色的羊吗?
b 这里有粉色的羊。
6. a 这里有黑色的牛吗?
b 这里没有黑色的牛。

6 拼音和声调 PINYIN JA TOONIT

听 Tīng (pinyin_kpl7)

zh ch sh r

	ū	ú	ǔ	ù
zh	zhū	zhú	zhǔ	zhù
ch	chū	chú	chǔ	chù
sh	shū	shú	shǔ	shù
r	rū	rú	rǔ	rù

猪 zhū porsas 	住 zhù asua
茶 chá tee	叉子 chāzi haarukka
书 shū kirja 	属 shǔ olla horoskoopiltaan
水 shuǐ vesi 	睡 shuì nukkua
日 rì päivä, aurinko	星期日 xīngqīrì sunnuntai

7 祝你生日快乐 Zhù nǐ shēngrì kuàilè
(Hyvää syntymäpäivää!)

Kiinalaiset rakastavat sanaleikkejä, siitä syystä, että monet sanat ääntyvät kiinan kielessä samankaltaisesti.

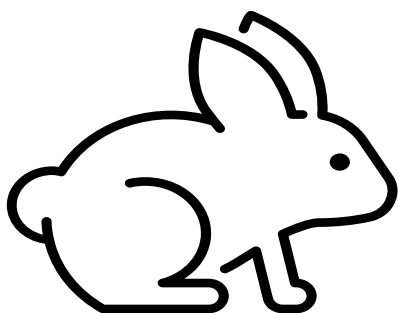
- 1. Jotain on pielessä**
syntymäpäiväkortissa. Etsi
syntymäpäiväkortista sanaleikki.
Kiinnitä huomiota kirjoitusmerkeihin:
猪 Zhū = porsas 祝 Zhù = toivottaa

8 说 Shuō Mikä olet horoskoopiltasi?

问 Wèn:

答 Dá:

8 我不舒服 En voi hyvin

SISÄLLÖT JA TAVOITTEET

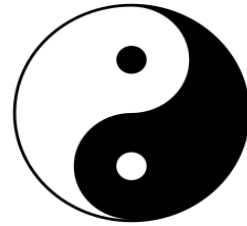
Tässä jaksossa Nooa sairastuu, ja Xiaolan huolehtii Nooasta ja auttaa häntä toipumaan.

Tavoitteenani on oppia...

- kertomaan kiinaksi omasta voinnistani.
- kehonosia ja sairastamiseen liittyvää sanastoa.
- kertomaan omista tarpeistani.
- kysymään kysymyksiä, jotka liittyvät sairastamiseen ja toisen vointiin.

Kiinalainen kulttuuri

Opin yinistä 阴 ja yangista 阳 ja keittiöjumalasta.

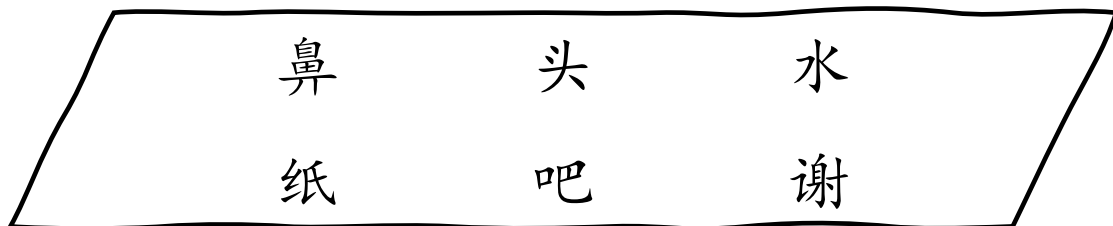
想 Xiǎng Mitä muistat ennestään?

Oletko nähnyt yllä olevan yin-yang merkin jossain aiemmin? Missä? Mitä arvelet sen tarkoittavan?

Osaatko kertoa kiinaksi, että olet väsynyt, janoinen tai nälkäinen?

Kuinka kysyt toiselta, mitä hänelle kuuluu?

Tunnistatko jo jonkun alla olevista kirjoitusmerkeistä?

1 生词 SANASTO

听 Tīng (sanat_kpl8)

生病了	shēngbìng le	on sairastunut
病	bìng	sairaus
不舒服	bù shūfu	epämukava, huono olo
舒服	shūfu	mukava, miellyttävä
好像	hǎoxiàng	vaikuttaa (joltain)
发烧了	fāshāo le	nousta kuume, olla kuumeessa
流鼻涕	liú bíti	ilmaisee muutosta
想要	xiǎng yào	nenä vuotaa
纸	zhǐ	haluaisi
擤	xǐng	paperi
还	hái	niistää
别的	biéde	lisäksi
地方	dìfang	muu
喉咙痛	hóulóng tòng	paikka
蜂蜜	fēngmì	kurkku on kipeä
好多了吧?	Hǎo duō le ba?	hunaja
好多了。	Hǎo duō le.	Tuntuuko jo paljon paremmalta?
		Paljon paremmalta.

Mikä sanoista on mielestäsi hyödyllisin oppia?

2 对话 KESKUSTELU

听 Tīng (teksti_kpl8)

- 诺亚: 我生病了。
- 小兰: 你哪儿不舒服?
- 诺亚: 我好像发烧了, 也流鼻涕了。
- 小兰: 想要纸吗?
- 诺亚: 好的, 我要, 谢谢。

小兰： 这儿，给你。

(诺亚擤鼻涕。 / *Nooa niistää nenän.*)

小兰： 你还有别的地方不舒服吗？

诺亚： 我喉咙痛。

小兰： 要喝水吗？

诺亚： 好。

(小兰去拿热水。 / *Xiaolan menee hakemaan kuumaa vettä.*)

小兰： 要不要蜂蜜？

诺亚： 好啊，谢谢。

(诺亚喝了以后…… / *Sen jälkeen, kun Nooa oli juonut...*)

小兰： 好了吧？

诺亚： 好多了。

Nuòyà: Wǒ shēngbìng le.

Xiǎolán: Nǐ nǎr bù shūfu?

Nuòyà: Wǒ hǎoxiàng fāshāo le, yě liú bítì le.

Xiǎolán: Xiǎng yào zhǐ ma?

Nuòyà: Hǎo de, wǒ yào, xièxie.

Xiǎolán: Zhèr, gěi nǐ.

(Nuòyà xǐng bítì / *Nooa niistää nenän.*)

Xiǎolán: Nǐ hái yǒu bié de dìfāng bú shūfu ma?

Nuòyà: Wǒ hóulóng tòng.

Xiǎolán: Yào hē shuǐ ma?

Nuòyà: Hǎo.

(Xiǎolán qù ná rè shuǐ /
Xiaolan menee hakemaan kuumaa vettä.)

Xiǎolán: Yào bú yào fēngmì?

Nuòyà: Hǎo a, xièxie.

(Nuòyà hē le yīhòu... / Kun Nooa oli juonut...)

Xiǎolán: Hǎo le ba?

Nuòyà: Hǎo duō le.

1. Etsi lauseet tekstistä, sano kiinaksi ääneen ja kirjoita vihkoon.

- 一 Olen sairastunut.
- 二 Missä sinulla on epä mukava olo?
- 三 Minulla taitaa olla kuumetta.
- 四 Haluatko paperia?
- 五 Haluan, kiitos.
- 六 Kurkkuni on kipeä.
- 七 Haluatko juoda vettä?
- 八 Haluatko hunajaa?
- 九 Voitko jo (paljon) paremmin?
- 十 Paljon paremmin.

找 Zhǎo

3 唱 Chàng LAULETAAN

拍拍手 Pāi pāi shǒu

给我 gěi wǒ (anna minulle)

你的 nǐ de (sinun)

手 shǒu (käsi)

脚 jiǎo (jalkaterä)

肩膀 jiānbǎng (olkapää)

拍 pāi (taputtaa)

动 dòng (liikuttaa)

上下 shàngxià (ylös-alas)

甩 shuǎi (heiluttaa)

给我你的手 x 2

你的手，你的手

给我你的脚 x 2

你的脚，你的脚

给我你肩膀 x 2

你肩膀，你肩膀

给我你的头 x 2

你的头，你的头

拍拍你的手 x 2

你的手，你的手

动动你的脚

你的脚，你的脚

上下你肩膀

你肩膀，你肩膀

甩甩你的头

你的头，你的头

拍拍手

拍拍你的手

动动脚

动动你的脚

肩膀上下

上，下

甩甩头

甩甩你的头

Gěi wǒ nǐ de shǒu x 2

Nǐ de shǒu, nǐ de shǒu

Gěi wǒ nǐ de jiǎo x 2

Nǐ de jiǎo, nǐ de jiǎo

Gěi wǒ nǐ jiānbǎng x 2

Nǐ jiānbǎng, nǐ jiānbǎng

Gěi wǒ nǐ de tóu x 2

Nǐ de tóu, nǐ de tóu

Pāi pāi nǐ de shǒu x 2

Nǐ de shǒu, nǐ de shǒu

Dòng dòng nǐ de jiǎo x 2

Nǐ de jiǎo, nǐ de jiǎo

Shàng xià nǐ jiānbǎng x 2

Nǐ jiānbǎng, nǐ jiānbǎng

Shuǎi shuǎi nǐ de tóu x 2

Nǐ de tóu, nǐ de tóu

Pāi pāi shǒu x 3

Pāi pāi nǐ de shǒu

Dòng dòng jiǎo x 3

Dòng dòng nǐ de jiǎo

Jiān bǎng shàng xià x 3

Shàng, xià

Shuǎi shuǎi tóu x 3

Shuǎi shuǎi nǐ de tóu

4 说 Shuō Mikä sinulla on?

你哪儿不舒服?
Nǐ nǎr bù shūfu?

我喉咙痛。
Wǒ hóulóng tòng.

1. Harjoitelkaa ja kerratkaa kehon osia.
2. Kysykää mallin avulla ”Mihin sinua sattuu?”. Vastatkaa mitä kuvien henkilöt voisivat kertoa omasta voinnistaan.
3. Selvittäkää toistenne vointia ”salaisina sanoina” niin, että jokainen valitsee yhden kuvan ja kysyjän tehtävänä on selvittää mikä toisella on ma-kysymyksiin: esim. 你头痛吗? Nǐ tóu tòng ma?

背	bèi	selkä
肚子	dùzi	vatsa
耳朵	ěrduo	korva
喉咙	hóulóng	kurkku
头	tóu	pää
腿	tuǐ	jalka
牙齿	yáchǐ	hammas

5 说 Shuō Haluaisitko, tarvitsetko?

Haluaisitko (想要 xiǎng yào), haluatko/tarvitsetko (要 yào)?

1. 你要喝水吗?
Nǐ yào hē shuǐ ma?

2. 好的，我要，谢谢。
Hǎo de, wǒ yào, xièxie.

3. 这儿，给你。
Zhèr, gěi nǐ.

4. 谢谢!
Xièxie.

1. Lue kysymykset ja vastaukset ääneen parin kanssa ja käännä suomeksi. Huomaa käyttää sanapankkia apunasi.

你要喝水吗?

Nǐ yào hē shuǐ ma?

好啊，谢谢。

Hǎo a, xièxie.

你要不要蜂蜜?

Nǐ yào bú yào fēngmì?

我不要，谢谢。

Wǒ bú yào, xièxie.

你要不要吃药*?

Nǐ yào bú yào chī yào*?

好的，我要，谢谢。

Hǎo de, wǒ yào, xièxie.

你要纸吗?

Nǐ yào zhǐ ma?

好的，我要，谢谢。

Hǎo de, wǒ yào, xièxie.

你想吃点东西吗?

Nǐ xiǎng chī diǎn dōngxi ma?

我想(吃点东西。)

Wǒ xiǎng (chī diǎn dōngxi).

你想睡觉**吗?

Nǐ xiǎng shuìjiào** ma?

我不想(睡觉。)

Wǒ bù xiǎng (shuìjiào).

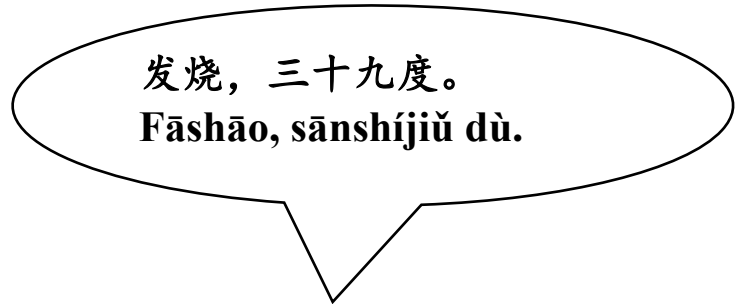
Sanapankki: juoda vettä/hunaja/* syödä lääkettä/paperi/syödä vähän jotain/** nukkua

6 说 Shuō Onko sinulla kuumetta?

1. Harjoittele mallin avulla kertomaan kuinka paljon sinulla on kuumetta.

Onko sinulla kuumetta?

度 dù = aste

2. Kysy puhekuplan mallin mukaan ”Onko sinulla kuumetta?” Harjoittele vastaamaan kysymykseen alla olevilla vastauksilla. Lopuksi voit keksiä itse lisää vastauksia.

发烧, 三十八度。
Fāshāo, sānshíbā dù. (38 astetta)

发烧, 三十九度二。
Fāshāo, sānshíjiǔ dù èr. (39, 2)

37 度 8。 (37,8 astetta)

38 度 5。 (38,5 astetta)

39 度 6。 (39,6 astetta)

7 Mikä ihmeen 了 le?

1. Muistatko kuullesi tai nähneesi lauseita tai lausahduksia, joissa on 了 le-partikkeli? Kerro esimerkkejä.

了 le -partikkelilla on monia eri tehtäviä. Se voi muun muassa kertoa siitä, että jotain on tapahtunut. Esimerkiksi:

我认识了	Wǒ rènshì le	tutustuin
…借了	…jiè le	lainasin
…玩了	…wán le	leikin
…吃了	…chī le	söin
…买了	…mǎi le	ostin
…骑了	…qí le	ratsastin
…生病了	…shēngbìng le	sairastuin

2. Alla kerrotaan mitä kaikkea Xiaolan ja Nooa ovat tehneet yhdessä Gen wo lai -oppimateriaalin kappaleissa 1-8.

Lue lauseet kiinaksi ja kerro suomeksi mitä Xiaolan ja Nooa ovat yhdessä tehneet. Vertaa suomen ja kiinan kielen tapaa ilmaista mennyttä tapahtumaa. Mitä eroja huomaat?

1-2 他们认识了。	Tāmen rènshì le.
3 小兰借了诺亚的铅笔。	Xiǎolán jiè le Nuòyà de qiānbǐ.
4 他们玩了乐高。	Tāmen wán le lègāo.
5 他们吃了面条。	Tāmen chī le miàntiáo.
6 小兰买了蓝色的帽子给诺亚。	Xiǎolán mǎi le lán sè de màozi gěi Nuòyà.
7 他们骑了马。	Tāmen qí le mǎ.
8 诺亚生病了。	Nuòyà shēngbìng le.

1.-2. He tutustuivat. 3. Xiaolan lainasi Nooan lyijykynää. 4. He leikkivät legoilla. 5. He söivät nuudeleita. 6. Xiaolan osti sinisen hatun Nooalle. 7. He ratsastivat hevosilla. 8. Nooa sairastui.

了 le-partikkeli kertoo myös muutoksesta

Ihmisen vointi vaihtelee ja on jatkuvassa muutoksessa. Esimerkiksi:
我不舒服了。Wǒ bù shūfu le. Voin (nyt) huonosti. (Aiemmin en voinut huonosti.)

8 说 Shuō Voinnista puhuminen

”Oletko (nyt) kipeä?”

你生病了吗?
Nǐ shēngbìng le ma?

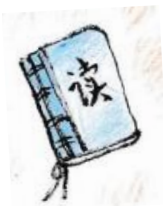
是的，我生病了。
Shì de, wǒ shēngbìng le.

3. Valitse jokin vointia kuvaava lause taulukosta. Esitä se pantomiimina. Muut kysyvät vointiasi Xiaolanin mallikysymyksen mukaisesti.

我饿了。	Wǒ <u>è</u> le.	Minulla on nälkä (nyt).
我累了。	Wǒ <u>lèi</u> le.	Olen (nyt) väsynyt.
我头痛了。	Wǒ <u>tóu tòng</u> le.	Minun päätäni särkee (nyt.)
我好了。	Wǒ <u>hǎo</u> le.	Voin hyvin (nyt).
我生病了。	Wǒ <u>shēngbìng</u> le.	Olen sairas (nyt).
我流鼻涕了。	Wǒ <u>liú bíti</u> le.	Nenäni vuotaa (nyt).
我发烧了。	Wǒ <u>fāshāo</u> le.	Minulla on (nyt) kuumetta.

9 读和听 LUETAAN JA KUUNNELLAAN

听 Tīng (luetaan_kpl8)

生词 SANAT

生病	shēngbìng	sairastua
舒服	shūfu	mukava, miellyttävä
发烧	fāshāo	nousta kuume, olla kuumeessa
鼻涕	bítì	räkä
喉咙	hóulóng	kurkku
痛	tòng	särky, kipu
蜂蜜	fēngmì	hunaja
好多了	hǎo duō le	paljon parempi (nyt)

诺亚生病了，不舒服。

发烧，流鼻涕，喉咙很痛。

他喝了蜂蜜水，好多了。

1. Kuuntele ja lue kysymykset. Vastaa tekstin perusteella.

诺亚生病了吗？

Nuòyà shēngbìng le ma?

诺亚发烧吗？

Nuòyà fāshāo ma?

诺亚流鼻涕吗？

Nuòyà liú bítì ma?

诺亚的喉咙痛吗？

Nuòyà de hóulóng tòng ma?

诺亚喝了什么？

Nuòyà hē le shénme?

诺亚好了吗？

Nuòyà hǎo le ma?

10 拼音和声调 PINYIN JA TOONIT

1. Kuuntele ja toista perässä.

听 Tīng (pinyin_kpl8)

	ā	á	ǎ	à
y	yā	yá	yǎ	yà

	ō	ó	ǒ	ò
w	wō	wó	wǒ	wò

椅子 yǐzi tuoli	蚂蚁 mǎyǐ muurahainen
鸭子 yāzi ankka	牙齿 yáchi hammas
爷爷 yéye isoisä 	也 yě myös
我 wǒ minä	握手 wòshǒu kätellä
五 wǔ viisi 	中午 zhōngwǔ keskipäivä
玩 wán leikkiä	晚上 wǎnshang ilta

11 文化 KULTTUURI

阴和阳 Yin ja yang*

Vanhan taolaisen ajatusmallin mukaan maailman asiat on jaettu kahteen ominaisuuteen yiniin 阴 ja yangiin 阳. Yin ja yang ovat toistensa vastakohtia, mutta ne myös sisältävät toisiaan. Yiniä on yangissa ja yangia yinissä. Musta ja valkoinen piste yin-yang kuviossa ovat merkkeinä tästä.

Valkoinen yang-voima edustaa positiivisia ominaisuuksia, kuten taivasta, aurinkoa, päivää, kirkkautta, nousua, lämpöä ja elämää. Musta yin edustaa negatiivisia ominaisuuksia, kuten maata, kuuta, yötä, pimeyttä, putoamista, kylmyyttä ja kuolemaa. Maailma tarvitsee molempia voimia. Ilman yiniä ei ole yangia ja ilman yangia ei ole yiniä. Yin- ja yang-voimien ollessa tasapainossa maailmassa vallitsee harmonia.

想 Xiǎng

Kirjoitusmerkistä ”yang” 阳 löydät merkityksenantajan ”日”.
Kirjoitusmerkistä ”yin” 阴 löydät merkityksenantajan ”月”.

1. Muistatko mitä nämä merkityksenantajat tarkoittavat ja osaatko tekstin perusteella päätellä miksi juuri nämä merkityksenantajat ovat yin- ja yang-voimien kirjoitusmerkeissä?

*Yin- ja yang voidaan kirjoittaa suomeksi myös ”jin ja jang”.

Hunajaa keittiöjumalan huulille

Kiinassa keittiöjumalan ja hänen vaimonsa on uskottu tarkkailevan perheitä ja kertovan Jadekeisarille, kuinka perheessä oli puhuttu ja käyttäytytty kuluneen vuoden aikana. Keittiöjumalan kuvia on ripustettu keittiön tulisijan yläpuolelle. Keittiöjumalan huulet siveltiin ennen vuoden vaihtumista hunajalla, jotta hän puhuisi perheestä kauniisti Jadekeisarille.

Keittiöjumalan kuva vaihdettiin uuteen vuoden vaihtuessa. Samalla uuteen vuoteen valmistauduttiin siivoamalla kodeissa ja vaihtamalla vanhat ovikoristeet uusiin.

小兰真乖。
Xiǎolán zhēn guāi!

2. Mitä samaa keittiöjumalassa ja joulutontuissa on?

3. Kerro luokkatoverillesi kuinka keittiöjumala voisi kehua sinun perheesi jäseniä kiinaksi. Kirjoita kehusi vihkoon ja kerro kehusi perheellesi.

爸爸真努力! Bàba zhēn nǔlì!	Isä on todella ahkera!
...真棒! ...zhēn bàng!	...on todella upea!
...真行! ...zhēn xíng!	...on todella okei!
...真可爱! ...zhēn kě'ài!	...on todella suloinen!
...真听话! ...zhēn tīng huà!	...on todella tottelevainen!
...真乖! ...zhēn guāi!	...on todella kiltti!
...真能干! ...zhēn néng gàn!	...on todella taitava!
...真好玩! ...zhēn hǎo wán!	...on todella hauska!
...真厉害! ...zhēn lìhài!	...on todella pätevä!
...真牛! ...zhēn niú!	...on todella päheä!

9 过新年 Vietämme uutta vuotta

Tässä jaksossa Nooa ja Xiaolan viettävät kiinalaista uutta vuotta yhdessä.

SISÄLLÖT JA TAVOITTEET

Tavoitteenani on oppia....

- kiinalaisen uudenvuoden viettoon liittyvää sanastoa.
- kertomaan, jos haluan jotain.
- numerot 11-100.
- ruokailuun liittyvää kohteliasta kieltä.
- kertomaan, mistä tykkään eniten.

Kiinalainen kulttuuri

- Opin erilaisia kiinalaiseen uudenvuoden viettoon liittyviä tapoja. Opin myös lisää kiinalaisesta ruokakulttuurista.

想 Xiǎng Mitä muistat ennestään?

Osaatko laskea kymmeneen? Entä siitä ylöspäin?

Muistatko, miten sanotaan kiitos, ei kestä ja ole hyvä?

Mitä ruokia muistat kiinaksi?

Oletko syönyt kiinalaista ruokaa? Mitä?

Tunnistatko jo jonkun alla olevista kirjoitusmerkeistä?

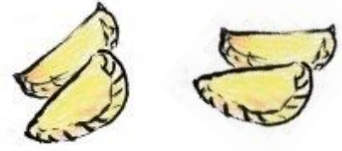
年 鱼 肉 红 包
叉 来 饭 饺 火

1 生词 SANASTO

听 Tīng (sanat_kpl9)

新年	xīn nián	uusi vuosi
过年	guò nián	viettää uutta vuotta
吃饭	chī fàn	syödä ruokaa
鱼	yú	kala
肉	ròu	liha
菜	cài	kasvikset
火锅	huǒguō	"hot pot"
包饺子	bāo jiǎozi	kääriä jiaozeja
不太会	bú tài huì	ei oikein osaa
用	yòng	käyttää
筷子	kuàizi	syömäpuikot
叉子	chāzi	haarukka
几个	jǐ gè?	kuinka monta (kappaletta):
个	gè	mittasana, "kappale"
醋	cù	etikka
红包	hóngbāo	punainen (lahja)kuori
新的	xīn de	uusi
龙	lóng	lohikäärme
最喜欢	zuì xǐhuān	tykkää eniten
动物	dòngwù	eläin
对	duì	totta, oikein
好朋友	hǎo péngyou	hyvä ystävä
烟花	yānhuā	ilotulitus
走	zǒu	mennä
高兴	gāoxìng	iloinen

Mikä sanoista
"maistuu" parhaalta
suussa?

2 对话 KESKUSTELU

 听 Tīng (teksti_kpl9)

小兰： 过年了，你想来我家吃饭吗？

诺亚： 好啊！你们家有什么好吃的？

小兰： 有很多好吃的，有鱼，有肉，有菜，我们吃火锅，包饺子。

诺亚： 真棒！

(他们在小兰家高兴地吃着饺子。 / He syövät Xiaolanin kotona iloisina jiaozeja.)

诺亚： 我还不太会用筷子。

小兰： 没关系，我给你一个叉子。你想吃几个饺子？

诺亚： 我想吃二十个饺子。

小兰： 你想要醋吗？

诺亚： 我不要，谢谢！

(吃完后小兰的妈妈给了他们红包。 / Sen jälkeen, kun he olivat syöneet, Xiaolanin äiti antoi heille punaiset kirjekuoret.)

诺亚： 新的一年是什么年？

小兰： 是龙年。你属什么？

诺亚： 我属马！

小兰： 马是我最喜欢的动物。

诺亚： 那你是不是很喜欢我？

小兰： 当然，我属羊，马和羊是好朋友！

诺亚： 对，我们是好朋友。

小兰： 我们去看烟花吧！

诺亚： 好啊，走吧，好高兴啊。

(Pum pum pum pum!)

Xiǎolán: Guò nián le, nǐ xiǎng lái wǒ jiā chī fàn ma?

Nuòyà: Hǎo a! Nǐmen jiā yǒu shénme hǎochī de?

Xiǎolán: Yǒu hěn duō hǎochī de, yǒu yú, yǒu ròu, yǒu cài, wǒmen chī huǒguō, bāo jiǎozi.

Nuòyà: Zhēn bàng!

(Tāmen zài Xiǎolán jiā gāoxìng de chīzhe jiǎozi. / He syövät Xiaolanin kotona iloisina jiaozeja.)

Nuòyà: Wǒ hái bú tài huì yòng kuàizi.

Xiǎolán: Méi guānxi, wǒ gěi nǐ yí gè chāzi. Nǐ xiǎng chī jǐ gè jiǎozi?

Nuòyà: Wǒ xiǎng chī èrshí gè jiǎozi.

Xiǎolán: Nǐ xiǎng yào cù ma?

Nuòyà: Wǒ bú yào, xièxie!

(Chī wán hòu Xiǎolán de māma gěi le tāmen hóngbāo. / Sen jälkeen, kun he olivat syöneet, Xiaolanin äiti antoi heille punaiset kirjekuoret)

Nuòyà: Xīn de yì nián shì shénme nián?

Xiǎolán: Shì lóng nián. Nǐ shǔ shénme?

Nuòyà: Wǒ shǔ mǎ!

Xiǎolán: Mǎ shì wǒ zuì xǐhuān de dòngwù .

Nuòyà: Nà nǐ shì bú shì hěn xǐhuān wǒ?

Xiǎolán: Dāngrán, wǒ shǔ yáng, mǎ hé yáng shì hǎo péngyou!

Nuòyà: Duì, wǒmen shì hǎo péngyou.

Xiǎolán: Wǒmen qù kàn yānhuā ba!

Nuòyà: Hǎo a, zǒu ba, hǎo gāoxìng a.

(Pum pum pum pum!)

1. Etsi lauseet tekstistä, sano kiinaksi ääneen ja kirjoita vihkoon.

- 一 Haluatko tulla kotiini syömään?
- 二 Mitä hyvän makuista ruokaa teillä on?
- 三 Upeaa!
- 四 En vielä oikein osaa käyttää syömäpuikkoja.
- 五 Ei se mitään, annan sinulle haarukan.
- 六 Kuinka monta jiaozia haluat syödä?
- 七 Haluatko etikkaa?
- 八 Hevonen on lempieläimeni.
- 九 Hevonen ja lammas ovat hyviä ystäviä.
- 十 Mennäänkö katsomaan ilotulitusta.

找 Zhǎo

3 说 Shuō

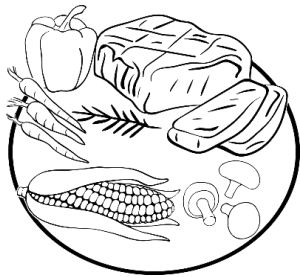
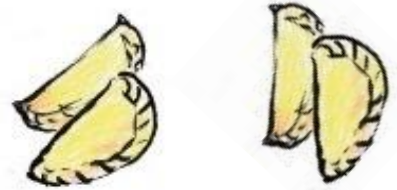
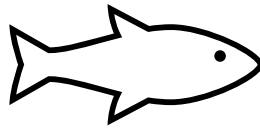
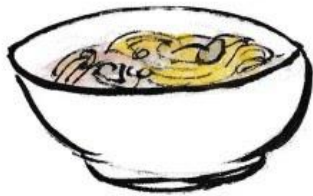
Mitä hyvänmakuista tässä on?

问 Wèn:

1. 这里有什么好吃的? Zhèlǐ yǒu shénme hǎochī de?
2. 这里有什么好玩儿的? Zhèlǐ yǒu shénme hǎowánr de?

答 Dá: 有…… Yǒu...

3. 问 Wèn: Kysy ”osaatko” -kysymyksiä. Harjoittele parin kanssa ensin mallin avulla ja vaihda sen jälkeen alleviivatun sanan kohdalle muita sanoja alla olevasta sanastosta. (Harjoitus sopii mainiosti myös hedelmäsalaatiksi.)

你会用筷子吗?

Nǐ huì yòng kuàizi ma?

答 Dá: (vastausvaihtoehdot)

我会用筷子。

Wǒ huì yòng kuàizi.

我不太会用筷子。

Wǒ bú tài huì yòng kuàizi.

我不会用筷子。

Wǒ bú huì yòng kuàizi.

Osaan käyttää
syömäpuikkoja.

En osaa kauhean hyvin
käyttää syömäpuikkoja.

En osaa käyttää
syömäpuikkoja.

包饺子	bāo jiǎozi	kääriä jiaozeja
做面条	zuò miàntiáo	valmistaa nuudeleita
骑马	qí mǎ	ratsastaa hevosella
开车	kāi chē	ajaa autoa
说日语	shuō Rìyǔ	puhua japania
说英语	shuō Yīngyǔ	puhua englantia
说汉语	shuō Hànyǔ	puhua kiinaa
跳舞	tiàowǔ	tanssia
游泳	yóuyǒng	uida
踢足球	tī zúqiú	pelata jalkapalloa
唱歌	chàng gē	laulaa
画画儿	huà huàr	piirtää, maalata

4. Harjoittele syömäpuikkojen käyttöä:

Kirjoita ruokasanoja kiinaksi (tai suomeksi) lapuille tai käytä valmiita sanalappuja. Taittele laput pieniksi ruokapaloiksi ja laita kulhoon. Nostakaa lappuja syömäpuikoilla kupista vuoron perään. Siltä, joka nostaa lapun kysytään. Vastaukseen vastataan kiinaksi:

”你吃什么? Nǐ chī shénme?” (vastaus löytyy lapusta)

”好吃吗? Hǎochī ma?”

4 说 Shuō Haluaisitko...?

问 Wèn:

你想要醋吗?
Nǐ xiǎng yào cù ma?

我不要，谢谢！
Wǒ bú yào, xièxie!

答 Dá: (vastausvaihtoehtoja.)

我要，谢谢！	Wǒ yào, xièxie!	Haluan, kiitos!
好啊，谢谢！	Hǎo a! Xièxie!	Kyllä, kiitos!
我不要，谢谢！	Wǒ bú yào, xièxie!	En halua, kiitos!

1. Kertaa alla olevia sanoja parin kanssa. Toinen sanoo sanan kiinaksi, toinen suomeksi. Kirjoittakaa ne sanat pinyinillä vihkoon, joita ette muistanee.

1. 鱼 yú	a) riisi
2. 肉 ròu	b) kala
3. 筷子 kuàizi	c) tee
4. 米饭 mǐfàn	d) nuudelit
5. 叉子 chāzi	e) haarukka
6. 面条 miàntiáo	f) kasvikset
7. 春卷 chūnjuǎn	g) vesi
8. 水 shuǐ	h) kevätkääryle
9. 茶 chá	i) liha
10. 菜 cài	j) syömäpuikot

2. Valitkaa molemmat yksi asia listasta, jonka haluatte. Selvittäkää ”salaisina sanoina” mitä toinen haluaa.

5 说 Shuō Antaisitko minulle...? (Saisinko...?)

1. Harjoitelkaa mallin avulla eri asioiden pyytämistä ja antamista kohteliaasti. Vaihtakaa alleviivatun sanan tilalle muita sanoja. Pyydetty asia ”annetaan” osoittamalla oikeata kuvaa ja sanomalla ”Gěi nǐ.” Muistakaa myös ”kiitos” ja ”ei kestä.”

Sanapankki:

1. 冰淇淋 bīngqílín	6. 面条 miàntiáo	11. 笔 bǐ
2. 茶 chá	7. 牛奶 niúnnǎi	12. 水 shuǐ
3. 米饭 mǐfàn	8. 面包 miànbāo	13. 蜂蜜 fēngmì
4. 饺子 jiǎozi	9. 薯条 shǔtiáo	14. 叉子 chāzi
5. 可乐 kělè	10. 本子 běnzi	15. 筷子 kuàizi

6 文化 KULTTUURI

Kiinalainen uusi vuosi

Kiinassa merkittävin perinteinen juhla on kiinalainen uusi vuosi, jota juhlitaan vuosittain tammi-helmikuun aikana. Se on iloinen juhla, jonka aattoiltaan perheet kokoontuvat yhteen syömään herkullisia ruokia. Sukulaiset ja ystävät toivottavat toisilleen terveyttä ja onnea uudelle vuodelle. Uutena vuotena kylissä ja kaupungeissa esitetään lohikäärme- ja leijonatansseja, sytytetään sähköisiä, ammutaan ilotulitteita, kokoonnutaan temppeleihin ja ripustetaan punaisia lyhtyjä ja punaisia koristeita kotien oviin.

Taru Nian-hirviöstä

Vanhan muinaisen tarun mukaan oli olemassa hirviö nimeltänä "Nian 年", joka tuli ihmisten pariin tekemään tuhoa joka vuosi vuoden vaihtuessa uudeksi. Ihmiset huomasivat, että Nian-hirviö pelkäsi punaista väriä ja kovaa ääntä. Tästä syystä ihmiset alkoivat suojautua hirviötä vastaan uuden vuoden aikaan ampumalla uuden vuoden raketteja sekä ripustamalla punaisia koristeita oviin.

想 Xiǎng

1. Muistatko mitä ”年 nián” tarkoittaa?
2. Mitä samaa ja mitä erilaista on kiinalaisen uuden vuoden vietossa Kiinassa ja uuden vuoden vietossa Suomessa?

7 唱 Chàng LAULETAAN

新年好! Xīn nián hǎo!

恭喜	gōngxǐ	onnea
发财	fācái	rikastua
好事多多	hǎo shì duōduō	paljon hyviä asioita
祝福大家	zhùfú dàjiā	toivotetaan kaikille
新年	xīn nián	uusi vuosi
快乐	kuàilè	onnellinen
唱歌	chàng gē	laulaa
跳舞	tiàowǔ	tanssia

恭喜恭喜，恭喜发财！新年好！恭喜恭喜，好事多多！
Gōngxǐ gōngxǐ, gōngxǐ fācái! Xīn nián hǎo! Gōngxǐ gōngxǐ, hǎo shì duō duō!

新年好！（好！）新年好（耶！）	Xīn nián hǎo! (Hǎo!) Xīn nián hǎo! (Yē!)
祝福大家新年好！	Zhùfú dàjiā xīn nián hǎo!
我们唱歌，我们跳舞。	Wǒmen chàng gē, wǒmen tiàowǔ.
祝福大家新年好！	Zhùfú dàjiā xīn nián hǎo!
(新年好!) x 2	(Xīn nián hǎo!) x 2

恭喜恭喜，恭喜发财！新年好！恭喜恭喜，祝你新年快乐！
Gōngxǐ gōngxǐ, gōngxǐ fācái! Xīn nián hǎo! Gōngxǐ gōngxǐ, zhù nǐ xīn nián kuàilè!

新年快乐！新年快乐！	Xīn nián kuàilè! Xīn nián kuàilè!
祝你新年快乐！	Zhù nǐ xīn nián kuàilè!
我们唱歌，我们跳舞。	Wǒmen chàng gē, wǒmen tiàowǔ.
祝你新年快乐！	Zhù nǐ xīn nián kuàilè!
(新年快乐!) x 2	(Xīn nián kuàilè!) x 2

新年快乐！快快乐乐！祝福大家！新年快乐！
Xīn nián kuàilè! Kuàikuài lèlè! Zhùfú dàjiā! Xīn nián kuàilè!

8 新年贺卡 Uudenvuoden onnittelukortti

1. Tutustu minkälaisia uuden vuoden kortteja kiinalaiset lähettävät toisilleen. Valmistele oma onnittelukorttisi. Alla erilaisia onnen toivotuksia, joita voit kirjoittaa korttiisi. Katso laulun sanoista, mitä nämä onnen toivotukset tarkoittavat.

新年快乐
Xīn nián kuàilè

恭喜发财
Gōngxǐ fācái

新年好
Xīn nián hǎo

龙年快乐
Lóng nián kuàilè

年年有余
Nián nián yǒu yú

好事多多
Hǎo shì duō duō

Yltäkylläisyys 余 ääntyy samoin
kuin kala 鱼 ”yú”. Siksi kala on monissa
uuden vuoden koristeissa ja korteissa mukana.

Kertaa horoskoopit:

十二生肖

鼠shǔ 牛niú 虎hǔ 兔tù
龙lóng 蛇shé 马mǎ 羊yáng
猴hóu 鸡jī 狗gǒu 猪zhū

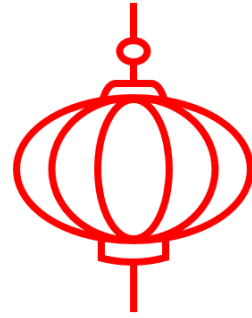
9 读和听 LUETAAN JA KUUNNELLAAN

听 Tīng (luetaan_kpl9)

生词 SANAT

过年	guònián	viettää uutta vuotta
鱼	yú	kala
肉	ròu	liha
菜	cài	kasvikset
火锅	huǒguō	"hot pot"
饺子	jiǎozi	jiaozi- nytti

诺亚来小兰家里过年。

他们吃鱼，吃肉，吃菜，吃火锅，吃饺子。

诺亚想吃二十个饺子。

小兰的妈妈给了他们红包。

诺亚属马，小兰属羊，他们是好朋友。

1. Kuuntele ja lue kysymykset ääneen. Vastaa kysymyksiin.

小兰在诺亚家里过年吗？
Xiǎolán zài Nuòyà jiā li guò nián
ma?

他们吃鱼吗？
Tāmen chī yú ma?

他们吃火锅吗？
Tāmen chī huǒguō ma?

诺亚想吃多少个饺子？
Nuòyà xiǎng chī duōshao gè jiǎozi?

诺亚属什么？
Nuòyà shǔ shénme?

小兰属什么？
Xiǎolán shǔ shénme?

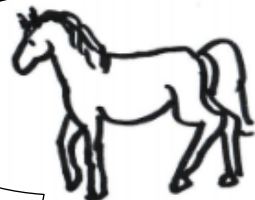

10 我最喜欢什么? Mistä tykkään eniten?

我最喜欢的动物是马。
Wǒ zuì xǐhuān de dòngwù shì
mǎ.

你最喜欢的动物是什么?
Nǐ zuì xǐhuān de dòngwù shì shénme?
(lempieläin)

我最喜欢的食物是面条。
Wǒ zuì xǐhuān de shíwù shì
miàntiáo.

你最喜欢的食物是什么?
Nǐ zuì xǐhuān de shíwù shì shénme?
(lempiruoka)

我最喜欢的颜色是粉色。
Wǒ zuì xǐhuān de yánsè shì
fěnsè.

你最喜欢的颜色是什么?
Nǐ zuì xǐhuān de yánsè shì shénme?
(lempiväri)

11 拼音和声调 PINYIN JA TOONIT

听 Tīng (pinyin_kpl9)

	an	en	in
b	bān	bēn	bīn
p	pān	pēn	pīn
m	mān	mēn	mīn
f	fān	fēn	

un

	un
d	dūn
t	tūn
l	lūn

ün

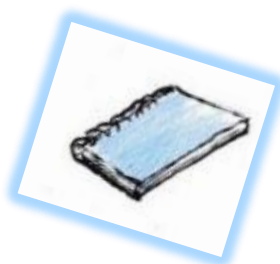
	kirjainten j,q,x kanssa u ääntyy kuin ü
j	jūn
q	qūn
x	xūn

ang eng ing ong

	ang	eng	ing	ong
d	dāng	dēng	dīng	dōng
t	tāng	tēng	tīng	tōng
n	nāng	nēng	nīng	nōng
l	lāng	lēng	līng	lōng

拼音练习

烟花	yānhuā	ilotulitus		过年	guònián	viettää uutta vuotta
吃饭	chī fàn	syödä ruokaa		门	mén	ovi
蓝色	lán sè	sininen		新年	xīn nián	uusi vuosi
本子	běnzǐ	vihko		养小鸡	yǎng xiǎo jī	kasvattaa tipuja
黄色	huáng sè	keltainen		高兴	gāoxìng	iloinen
地方	dìfāng	paikka		用	yòng	käyttää
蜂蜜	fēngmì	hunaja		喉咙痛	hóulóng tòng	kurkku on kipeä
生病	shēngbìng	sairastua		棕色	zōng sè	ruskea
				动物	dòngwù	eläin

10 我的一天 Minun päiväni

SISÄLLÖT JA TAVOITTEET

Tässä jaksossa Nooa ja Xiaolan leikkivät yhdessä koulupäivän jälkeen.

Tavoitteenani on oppia...

- kertomaan omasta päivästäni.
- erilaisia tekemisen sanoja.
- kellonaikoja (tasatunnit ja puolikkaat).
- koulupäivään liittyvää sanastoa.

Tutustun kiinalaisesta kulttuurista seuraaviin sisältöihin.

- Onnen ja epäonnen luvut

想 Xiǎng Mitä muistat ennestään?

Mitä tekemisen sanoja muistat ennestään?
(syödä, juoda, nukkua...)

Mitä aikaa ilmaisevia sanoja muistat?
(tänään, viikonpäivät, aamu...)

Tunnistatko jo jonkun alla olevista kirjoitusmerkeistä?

学 玩 院 点 半
看 书 回 起 床

1 生词 SANASTO

听 Tīng (sanat_kpl10)

*Mikä sana on
hauska, lyhyt,
pitkä,
hyödyllinen,
vaikea, helppo...?*

今天	jīntiān	tänään
几点?	jǐ diǎn?	monelta? paljonko kello on?
放学	fàng xué	päästä koulusta
后	hòu	jälkeen
院子	yuànzi	piha
三点	sān diǎn	kello kolme
见	jiàn	nähdä
现在	xiànzài	nyt
回家	huí jiā	palata kotiin
五点半	wǔ diǎn bàn	puoli kuusi
吃完饭	chī wán fàn	lopettaa syöminen, syöminen jälkeen
再	zài	jälleen
不行	bù xíng	ei käy
做作业	zuò zuòyè	tehdä läksyjä
睡觉	shuìjiào	nukkua
明天	míngtiān	huomenna
起床	qǐ chuáng	nousta vuoteesta, herätä
上学	shàng xué	mennä kouluun
家里	jiā li	kotona
看书	kàn shū	lukea kirjaa
看电视	kàn diànshì	katsoa TV:tä

2 对话 KESKUSTELU

听 Tīng

(teksti_kpl10)

小兰： 我们今天几点放学？

诺亚： 我们一点放学。

诺亚： 你想不想放学后一起玩儿？

小兰： 好啊，我们去哪儿玩儿呢？

诺亚： 来我家院子玩吧。

小兰： 几点？

诺亚： 三点。

小兰： 好吧，三点见！

(他们高兴地玩了一下午。 / He leikkivät iloisina koko iltapäivän.)

小兰： 现在，五点了，我要回家了。我们家五点半吃饭。

诺亚： 我们家也五点半吃饭。我们吃完饭再玩儿。

小兰： 不行，我还要做作业。我要九点睡觉，明天六点半起床，八点上学。

诺亚： 那，我就在家里看书，看电视。

Xiǎolán: Wǒmen jīntiān jǐ diǎn fàng xué?

Nuòyà: Wǒmen yī diǎn fàng xué.

Nuòyà: Nǐ xiǎng bù xiǎng fàng xué hòu yìqǐ wánr?

Xiǎolán: Hǎo a, wǒmen qù nǎr wánr ne?

Nuòyà: Lái wǒ jiā yuánzi wánr ba.

Xiǎolán: Jǐ diǎn?

Nuòyà: Sān diǎn.

Xiǎolán: Hǎo ba, sān diǎn jiàn!

(Tāmen gāoxìng de wán le yí xiàwǔ. / He leikkivät iloisina koko iltapäivän)

Xiǎolán: Xiànzài wǔ diǎn le, wǒ yào huí jiā le. Wǒmen jiā wǔ diǎn bàn chī fàn.

Nuòyà: Wǒmen jiā yě wǔ diǎn bàn chī fàn. Wǒmen chī wán fàn zài wánr.

Xiǎolán: Bù xíng, wǒ hái yào zuò zuòyè. Wǒ yào jiù diǎn shuǐjiào, míngtiān liù diǎn bàn qǐ chuáng, bā diǎn shàng xué.

Nuòyà: Nà, wǒ jiù zài jiā li kànshū, kàn diànshì.

1. Etsi lauseet tekstistä, sano kiinaksi ja kirjoita vihkoon.

- 一 Monelta me pääsemme tänään koulusta?
- 二 Haluatko leikkiä yhdessä koulun jälkeen?
- 三 Minne menemme leikkimään?
- 四 Tulepa kotini pihalle leikkimään.
- 五 Nähdään kolmelta.

- 六 Kello on nyt viisi.
 七 Minun pitää mennä kotiin.
 八 Meidän perheemme syö ruokaa puoli kuudelta.
 九 Ei käy.
 十 Minun pitää vielä tehdä läksyt.

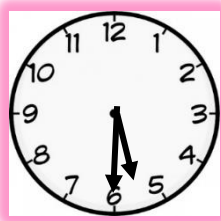
3 说 Shuō Mitä kello on?

几点?
Jǐ diǎn?

三点。
Sān diǎn.

Mitä kello on (nyt)?

(现在) 几点了*?
(Xiànzài) jǐ diǎn le?

(现在) 五点半了。
(Xiànzài) wǔ diǎn bàn le.

* Aika muuttuu jatkuvasti. Siksi kellonaikoja sanottaessa käytetään usein 了 le-partikkelia, joka kertoo muutoksesta.

4 点 diǎn – piste, sytyttää, vähän

Kellonajoissa käytetään sanaa ”点 diǎn, merkkamaan täysiä tunteja. Tällä sanalla on myös muita merkityksiä: esimerkiksi ”sytyttää (tuli)”/”点火 diǎn (huǒ)” tai ”vähän”/”我有点热 ”Wǒ yǒu diǎn rè” ”Minulla on vähän kuuma”.

想 Xiǎng

1. Keksitkö suomen kielen sanoja, joilla on useita eri merkityksiä?

说 Shuō Tasatunnit

2. Sano alla olevat digitaaliset ajat kiinaksi. Huomaa sana ”diǎn ” aina kaksoipisteen kohdalla lukusanan jälkeen.

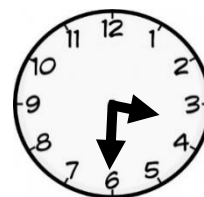
五点 wǔ diǎn

5:00	8:00	9:00	11:00	12:00
------	------	------	-------	-------

5 半 Puolikkaat tunnit

半 bàn = puoli

三点半 Sān diǎn bàn (Puoli neljä.)

说 Shuō Puolikkaat tunnit

1. Sano alla olevat digitaaliset kellonajat kiinaksi.

5:30	7:30	9:30	10:30	12:30
------	------	------	-------	-------

6 两点 Kello kaksi

Huomaa, että kellonajoissa kaksi = 两 liǎng. Esimerkiksi:

	<p>两点 Liǎng diǎn.</p>		<p>两点半。 Liǎng diǎn bàn.</p>
--	---------------------------	--	---------------------------------

7 说 Shuō (Xiànzài) jǐ diǎn? (现在)几点?

Kysy ja vastaa kiinaksi.

<p>1.</p>	<p>2.</p>	<p>3.</p>
<p>4.</p>	<p>5.</p>	<p>6.</p>
<p>7.</p>	<p>8.</p>	<p>9.</p>

8 你今天做什么？ Nǐ jīntiān zuò shénme? Mitä teet tänään?

1. Harjoitelkaa sanoja. Esittäkää ja arvatkaa kiinaksi.

问 Wèn: Esim. ”你看电视吗？ Nǐ kàn diànshì ma?”

起床	qǐ chuáng	nousta vuoteesta, herätä
刷牙	shuā yá	pestä hampaat
吃早饭	chī zǎofàn	syödä aamupala
上学	shàng xué	mennä kouluun
吃午饭	chī wǔfàn	syödä lounas
放学	fàng xué	päästä koulusta
回家	huí jiā	palata kotiin
吃饭	chī fàn	syödä
做作业	zuò zuòyè	tehdä läksyjä
洗澡	xǐzǎo	peseytyä
看书	kàn shū	lukea kirjaa
看电视	kàn diànshì	katsoa TV:tä
睡觉	shuìjiào	nukkua

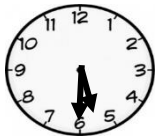
2. Harjoittele mallin avulla kysymään ja vastaamaan.

你今天几点放学？

1. Nǐ jīntiān jǐ diǎn fàng xué?

我一点放学。

2. Wǒ yī diǎn fàng xué.

我五点半吃饭。

4. Wǒ wǔ diǎn bàn chī fàn.

你今天几点吃饭？

3. Nǐ jīntiān jǐ diǎn chī fàn?

9 Kertaa perheenjäsenet kiinaksi.

爸爸	bàba	isä
妈妈	māma	äiti
哥哥	gēge	isovelj
弟弟	dìdi	pikkuveli
姐姐	jiějie	isosisko
妹妹	mèimei	pikkusisko

10 Kertaa viikonpäivät kiinaksi.

星期一	xīngqīyī	星期五	xīngqīwǔ
星期二	xīngqī'èr	星期六	xīngqīliù
星期三	xīngqīsān	星期天	xīngqītiān
星期四	xīngqīsì	星期日	xīngqīrì

11 说 Shuō Lauseita

*上班 (mennä töihin, tehdä töitä) - shàng bān

**下班 (lopettaa työt) - xià bān

1. Sano vihjeiden avulla kiinaksi. Kirjoita lauseet vihkoon pinyinillä. Keksi lisää lauseita, joissa kerrot mitä ja milloin sinä itse tai perheenjäsenesi tekevät. (Sanajärjestys: tekijä, aika, tekeminen.)

1. 爸爸 maanantaina 7:30 上班 (shàng bān)*.

2. 姐姐 起床 (herää).

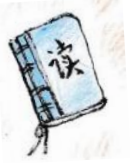
3. 弟弟 keskiviikkona klo 9:30 上学 (menee kouluun).

4. 哥哥 11:00 .

5. 妈妈 perjantaina klo 15.00 下班 (xià bān)**.

6. 妹妹 tänään klo 21.00 nukkuu.

12 读和听 LUETAAN JA KUUNNELLAAN

听 Tīng (luetaan_kpl10)

生词 SANAT

今天	jīntiān	tänään
点	diǎn	piste, klo
半	bàn	puoli
几点	jǐ diǎn	monelta? paljonko kello on?
起床	qǐ chuáng	herätä, nousta vuoteesta
吃早饭	chī zǎofàn	syödä aamiainen
上学	shàng xué	mennä kouluun
放学	fàng xué	päästä koulusta
院子	yuànzi	piha
吃晚饭	chī wǎnfàn	syödä illallinen
睡觉	shuìjiào	nukkua

今天星期五，小雪七点起床，八点吃早饭。

九点上学，一点半放学。

放学后她和小兰一起在院子里玩。

他们六点吃晚饭，九点半睡觉。

1. Kuuntele ja lue kysymykset. Vastaa kysymyksiin tekstin perusteella.

今天星期几？

Jīntiān xīngqī jǐ?

小雪几点起床？

Xiǎoxuě jǐ diǎn qǐchuáng?

……几点吃早饭？

…jǐ diǎn chī zǎofàn?

……几点上学？

…jǐ diǎn shàngxué?

……几点放学？

…jǐ diǎn fàngxué?

……几点吃晚饭？

…jǐ diǎn chī wǎnfàn?

……几点睡觉？

…jǐ diǎn shuìjiào?

13 汉字的部首 Kirjoitusmerkkien merkityksen antajat

Kiinan kielen kirjoitusmerkeissä on osia, jotka kertovat jotain kirjoitusmerkin merkityksestä. Monet näistä osista on itsenäisesti toimivia kuvamerkkejä. Esimerkiksi monissa lintujen nimissä on lintu, 鸟 ”niǎo”, merkityksen antajana, ja puusta rakennetuissa asioissa on puun 木 kirjoitusmerkki merkityksen antajana.

鹅 é - hanhi	鸡 jī - kana	鸭 yā - ankka
床 chuáng - sänky	桌 zhuō - pöytä	柜 guìzi - kaappi

Kirjoitusmerkeissä on myös osia, jotka eivät toimi itsenäisinä kirjoitusmerkkeinä vaan ainoastaan kirjoitusmerkkien osina, joista osa voi toimia kirjoitusmerkissä merkityksen antajina.

Esimerkiksi:

灬 Tuli

热 rè - kuuma	黑 hēi - musta	点 diǎn - sytyttää
--------------	---------------	-------------------

饣 Ruoka, syödä

饿 è - nälkä	饺 jiǎo - jiaozi	饭 fàn - ruoka
-------------	-----------------	---------------

犭 Koira

狗 gǒu - koira	猪 zhū - porsas	猫 māo - kissa
---------------	----------------	---------------

14 文化 KULTTUURI

六

Onnen ja epäonnen numerot Kiinassa

Kiinassa monet vanhat uskomukset liittyvät siihen, miltä sanat kuulostavat. Luvut, jotka äännetään samoin, kuin jokin onnen tai epäonnen liittyvä asia, on luokiteltu epäonnen tai onnen luvuiksi.

6=六 liù , kuulostaa samanlaiselta kuin ”sujuva” kiinaksi. Siksi se on yksi onnennumeroista.

9=九 jiǔ , kuulostaa samanlaiselta kuin 久 jiǔ ”pitkäikäinen” ja ”kestävä”. Tämän takia Keisarin palatsirakennukset rakennettiin yhdeksän paalun varaan. Myös palatsien koristeita, esimerkiksi suojeluseläimiä katon harjalla, tehtiin keisarillisiin rakennuksiin aina yhdeksän kappaletta.

四 sì, numero 4 kuulostaa lausuttuna samanlaiselta kuin ”死 sǐ” kuolla. Siksi luku neljä mielletään epäonnen luvuksi Kiinassa. Esimerkiksi hisseihin kerrostalossa ei ole aina merkattu 4. kerrosta hissinnappuloin.

八

四

九

想 Xiǎng

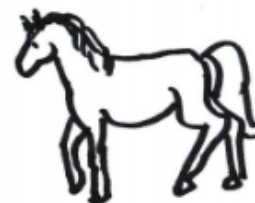
2. Oletko kuullut muista onnen ja epäonnen luvuista?
3. Voiko neljäs kerros oikeasti puuttua kerrostaloista? Kannattaako onnen ja epäonnen lukuihin mielestäsi uskoa?

15 绕口令 Ràokǒulìng - loru

妈妈骑马，马慢，妈妈骂马。

Māma qí mǎ, mǎ màn, māma mà mǎ.

“Äiti ratsastaa hevosella, hevonen on hidas, äiti haukkuu hevosta.”

16 拼音和声调 PINYIN JA TOONIT

听 Tīng (pinyin_kpl10)

ī	í	ǐ	ì	ū	ú	ǔ	ù	ǖ	ǘ	ǚ	ù
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

	ī	í	ǐ	ì
d	dī	dí	dǐ	dì
t	tī	tí	tǐ	tì
n	nī	ní	nǐ	nì
l	lī	lí	lǐ	lì

	ū	ú	ǔ	ù
n	nū	nú	nǚ	nù
l	lū	lú	lǚ	lù

拼音练习

今天	jīntiān	tänään		几个	jǐ gè?	kuinka monta ?
起床	qǐ chuáng	herätä		请进	qǐng jìn	Ole hyvä ja astu sisään.
晴天	qíngtiān	aurinkoinen sää		铅笔	qiānbǐ	lyijykynä
现在	xiànzài	nyt				
上学	shàng xué	mennä kouluun		喜欢	xǐhuān	tykätä
女	nǚ	nainen		谢谢	xièxie	kiitos
				绿色	lǜsè	vihreä